

8/2012

Hautausmaalla on luonto lähellä

Kasvillisuus kertoo hautausmaalla monta tarinaa. Käppärän hautausmaalla hehkuvat syksyllä vaahterat, tuomipihlajat ja marja-aroniat. Marjakuusi on ikivanha kirkkomaiden puu.

Sivu 16.

25.10.2012

Näköalapaikka

Kuntavaalit ovat menossa. Monelle valtuustopaikka ja jo ehdokkuus ovat näköalapaikkoja suomalaisen yhteiskuntaan.

Toivottavasti näköalapaikalta näkyy kokonaisuus. Kunnallisessa päätöksenteossa lienee kysymys siitä, että tehdään kaikkien kuntalaisten kannalta parhaita mahdollisia päätöksiä. Vaalikeskusteluissa vielä voidaan ajaa jonkin ryhmän asioita, päättäjänä ollaan kaikkien asiassa. On hyvä, että on erilaisia ajatus- ja aatemaailmoja, joiden pohjalta asioita katsellaan.

Asioihin vaikuttamiseen tarvitaan valtaa, jota vaaleissa kansalta pyydetään. Valituilla päättäjillä olisi hyvä olla riittävä yhteistyökyky, jotta eri näkökulmat voidaan päätöksenteossa ottaa huomioon. Valtuutetuilla tulisi myös olla harkintakykyä siihen, että valta ei sokaise. Vallan säilyttäminen ei riitä kunnallispolitiikan sisällöksi missään oloissa.

Näköalapaikka on myös pyhäinpäivä, joka kertoo elämän rajallisuudesta ja ikuisuuden todellisuudesta. Tämä elämä saa realistisen pohjan kuoleman todellisuudesta ja voiman ja toivon ikuisuuden mahdollisuudesta. Realismia ja toivoa tarvitaan elämässä.

Hyvää pyhäinpäivää

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evl.fi

Pyhäinpäivä kertoo elämän voitosta

Edesmenneet ovat saaneet vastauksen ihmiskunnan ikikysymykseen.

Pyhäinpäivänä syntyvät kynttilät hautausmailla. Kynttilän liekki kertoo kaipaudesta kuolleita läheisiä kohtaan.

meitä rukouksissaan. He ovat saaneet vastauksen ihmiskunnan ikikysymykseen: Mitä tapahtuu kuoleman jälkeen? Silloin nähdään omin silmin se, mistä kristinuskon voi puhua vain uskon ja lupauksen kielellä.

Rajan takana Jumalan läheisyys eheyttää ihmisen uudella tavalla. Ajan haavat paranevat ja ymmärrys kirkastuu. Edesmenneissä syttyy uusi rakkaus vielä eläviin. Siksi he haluavat ruokilla puolestamme, hekin, joiden kanssa emme ehkä tulleet toimeen kovin hyvin.

Edesmenneet ovat siis pyhiä toisella tavalla kuin me elävät. He ovat lähempänä Jumalaa. Ehkä aavistus tästä saa meidät puhumaan vainajista hyvää.

Onko kuolemanjälkeinen elämä mahdollista?

Pyhäinpäivän sanoma nostaa esiin suuria kysymyksiä. Onko puhe kuolemanjälkeisestä elämästä realistista? Miten ihminen voi jatkaa elämänsä, kun hänen ruumiinsa tuhoutuu? Häviääkö ihminen olemattomiin kuollessaan?

Kristinuskon mukaan ihmisellä ei ole luonnostaan kykyä säilyä olemassa kuoleman jälkeen. Se on mahdollista vain siksi, että on ihmistä suurempi tahto, joka ottaa hänet vastaan ja pitää hänet elossa ruumiin tuhoutumisen jälkeenkin. Näin ajatus kuolemanjälkeisyydestä pitää sisällään uskon Jumalaan.

Jos siis maailmankatsomukseen kuuluu usko kaikkeutta kannattelevaan Kaikkivaltiaaseen, ajatus kuolemanjälkeisestä elämästä ei ole mahdotomuus.

Vastausanomatonta todistetta kuolemanjälkeisyydestä kristikunta ei voi antaa. Silti sen koko olemassaolo perustuu tapahtumaan, jossa kuoleman valta voitettiin: Jumalan Pojan ihmiseksi tulemiseen, kuolemaan ja ylösnousemukseen.

KARI KUULA
TT, TIETOKIRJAILUA, PASTORI
KIRKON TIEDOTUSKESKUKSEN AINEISTOA

Pyhäinpäivää vietetään
lauanaina 3.11.

Poimintoja... luokkakuvasta

Yhteiskunnan luokkaretkellä tunnelma on leppoisan jännitteinen. Kaikki eivät päässeet lähemmäs, joku oksentaa bussissa, kolmas potkii koko ajan edessä istuvan selkään ja neljäs viihdyttää mikrofonin varressa osaamatta lopettaa. Kioskilla joku saa vaihtorahaa eurosta, toinen sadasta. Hiljaiset, sääntöihin sopeutuvat, näkymättömät kansalaiset muistetaan toivottavasti matkan jatkuessa laskea pääluukun mukaan, he kun eivät pidä melua itsestään.

Luokkakuvan eturivissä istuvat "Suomen kansa 2012"-kylttiä pidellen ne lyhimmat, jotka kokevat vaikutusvaltaa ja tulevaisuuden uskonsa pieneksi. Takarivissä seisovat katsovat muita ylempää; heillä on taloudellinen ja yhteisöllinen valta. Väliportaalilla keskikulokka hymyilee omassa keskiossaan. Muikk!

Puhaltaako luokkahenki? Ikkunapenkiltä katsoessani näen tämän päivän suomalaiset varsin luokkatietoisina. Erityisesti henkinen jako A- ja B-luokkiin jakaa kansakuntaamme. Toi-

set tuottavat, toiset eivät. Kilpailu entisestään vahvistaa luokan sisäisen roolijaon määrättyminen sosiaalisilla rooleilla (perheeseen, työhön ja harrastuksiin liittyvät asiat). Luokanvaihto ei ole yksinkertaista mihinkään suuntaan.

Jo sanana luokka viittaa arvioimisen ja tasapainistamisen yhteisöön. Luonnollinen moninaisuus ja persoonalliset elämäntilanteet halutaan kietoa samaan yleissivistävään ja valtavirtaistavaan tavoitteeseen. Luokattomuus mahdollistaa kiiruhtamisen omalla vauhdilla, mutta viittaa samalla ala-arvoiseen. Luokatonta.

Monille järjestys ja luokittelu tuovat mielenrauhaa. Luokittelemalla asioita ne pienenevät hallittavampaan muotoon. Palvelujärjestelmämme rakentuu luokittelun varaan, ihmisen elämäntilanne tai ongelma määritellään palveluntarjoajan. Ihminen ihmisenä ei tahdo saada apua, vain luokiteltu ongelma tai oire.

Luokkahuoneen toivoisi olevan me-hengen pesä, jossa elämänsä opiskeleva voisi kansan-

kynttilän valossa nauttia elämästä, kehittää itseään, oppia ajamaan oikeuksiaan ja vastavuoroisesti auttaa muita. Luokkakokouksen soisi tuovan mukavia muistoja luokkakuvan ääreltä, ei muistoja kiusaamisesta, heitteillejättästä tai aliarvostuksesta.

Luokittelut unohtaan meitä on vain yhdenlaisia; tuntevia ihmisiä.

ILONA KONTINEN
Länsi-Porin perhediakoni ja osa-aikainen perheneuvoja, Kontinen kirjoittaa
Poimintoja-blogia poriev.fi-sivustolle

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Maija-Leena Seppälä. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestinnän neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815. **Internet:** www.poriev.fi. **Sähköposti:** tiedotus@poriev.fi. **Kustantaja:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Itellä posti oy. Jakeluhuomautukset Itellalle. **Ilmoitusmyynti:** Jaana Mehtälä, p. 020 754 2309, 040 509 4962, faksi 020 754 2343. **Yksityistilaus:** 8 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 22.11.2012**

Diakonia-ideasta palkinto Länsi-Poriin

Ulla Salonen harjoittelee verkkopakin käyttöä Länsi-Porin Olotuvalla. Jouni Kivimäki on Diakonia-ideasta saatu kunniakirja.

Porilainen laskujenmaksuapu ja Turussa toteutettu vanhusten valokuvakilpailu ovat uudet diakonia-ideat.

Kuopion diakonapäivillä palkittiin 6. lokakuuta kaksi uutta diakonia-ideaa. Pääpalkinto myönnettiin Turussa järjestetylle valokuvakilpailulle, joka oli kohdennettu yli 70-vuotiaille. Hyvänä kakkosena palkittiin Länsi-Porin seurakunnan toiminta, jossa eläkeläiset saavat apua verkkopakin käytössä.

Olotuvalla verkkopankki tutuksi

Länsi-Porin diakoniatyön idea eläkeläisten laskujenmaksuavusta sai Kuopion diakonapäivillä 1000 euron palkinnon diakonia-ideastaan. Palkinnon vastaanotti diakoniatyöntekijä Jouni Kivimäki.

Länsi-Porin seurakunnan vapaaehtoiskehä Olotuvalle on hankittu tietokoneita vii-

vakoodilukijoihin. Verkkopakin käyttöä opastaa vapaaehtoistyönä eläkkeellä oleva pankkitoimihenkilö Tarja Airikka. Hän päävystää Olotuvalla kerran viikossa avustamassa vanhuksia laskujen maksussa ja verkkopakin käytössä yleisesti. Näin vanhempi väki voi kiireettä ja turvallisesti oppia käyttämään verkkopankkia. Samalla eläkeläisille opetetaan muutenkin tietokoneen ja netin käyttöä.

Palkintoraati piti avustamista vanhojen ihmisten laskujenmaksussa tärkeänä ja ajankohataisena. Idealla osaltaan ehkäistään tietokoneita käyttämättömien vanhusten syrjäytymisen jokapäiväisistä arkisista asioista. Auttaminen tarjoaa mielekästä tekemistä myös vapaaehtoisille.

Valokuvakisasta pääpalkinto

Turussa kulttuuripääkaupunkivuonna 2011 toteutettu valokuvakilpailu yli 70-vuotiaille oli Diakonia-idean palkintoraadin mielestä yhteiskuntapolitiittisesti merkittävä. Idea on jatkossa helposti toteutettavissa eri kokoisissa seurakunnissa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Se ei vaadi valtavia tai kallii-

ta resursseja, ja siinä toteutuu osallistaminen. Vanhukset ovat hankkeessa itse tekijöinä, eivät kohteina.

Kilpailun järjestivät Turun tuomiokirkkoseurakunta sekä Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän diakoniasseura. Valokuvat ovat olleet esillä useissa näyttelyissä. Idea palkittiin 3000 eurolla.

Diakonia-idea-kilpailu järjestettiin nyt kolmannen kerran. Kilpailussa on keksittävä saada hyviä käytäntöjä diakoniatyön arkeen ja rohkaista kaikkia osallistumaan toisten ihmisten auttamiseen.

Tänä vuonna kilpailuun tuli 21 ehdotusta.

Tietokoneen käyttöön opastusta

Laskunmaksupalvelu ei ole ainoa länsiporilainen tapa tukea ikäihmisiä tietoyhteiskuntaan. Länsi-Porin seurakunnassa on jo vuosia toiminut ns. tietotupa, jonka tietokoneilla voi omaan tahtiin ja rauhallisesti tutustua tekstin kirjoittamiseen, sähköpostiin ja internetiin. Luvassa on henkilökohtaista ohjausta, josta voi tiedustella diakoniatyöntekijä Jouni Kivimäeltä.

Kirkon tilat ja toiminta kaikkien saataville

Esteettömyyden ja yhdenvertaisuuden lisääminen on asennekysymys.

Kirkon vasta valmistuneessa saavutettavuusohjelmassa on sisään kirjoitettuna näkemys elämän moninaisuudesta, jolloin ihmisiä ei luokitella erityisryhmiin. Yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa laaditulla ohjelmalla parannetaan kaikkien ihmisten tasavertaisia mahdollisuuksia osallistua seurakunnan toimintaan.

— Lähtökohdanta on ajatus, että kaikki ovat tasavertaisia osallisia kirkon toiminnassa. Se rohkaisee lisäksi rekrytoimaan työhön ja vapaaehtoistyöhön ennakkoilmoit-

maasti myös vammaisia henkilöitä, sanoo invalidiiltoon esteettömyysasiamies Harri Leivo.

— Yhdenvertaisuus ja osallisuus kaikilla elämän alueilla kuuluvat jokaisen perusoikeuksiin. Saavutettavuus on yhteinen asia, ja se paranee toimimalla me-asenteella, yhdessä, toistemme erilaiset ominaisuudet huomioon ottaen, sanoo ohjelmayön sihteeri Tiina Peippo Kirkkohallituksesta.

— Usein asenteet ovat kaikkein suurin este, ja niitä on myös vaikeinta muuttaa. Jumala ei luokittele ihmisiä eriarvoiseen asemaan, siksi meidän ihmistenkään ei pidä tehdä niin.

Kirkko on avoin kaikille. Saavutettavuus on seurakunnan tapa olla ja elää, hän jatkaa.

Konkreettisia työvälineitä

Käsitkirjallinen ohjelma tarjoaa erilaisia työvälineitä eriarvoisuuden purkamiseen.

Tällaisia ovat esimerkiksi kulkureittien ja opasteiden selkeyttäminen, kirkkojen ja seurakunnan tilojen esteettömyys, riittävä valaistus, puheiden tekstittäminen sekä pistekirjoitus-, viittoma- ja selkokielisen materiaalin käyttö. Seurakuntien verkostoituminen paikallisten vammaisjärjestöjen kanssa voi tarjota myös korvaamatonta tietoa.

Ohjelma syntyi kirkolliskokouksen aloitteesta, ja on jatkoa vuoden 2003 Kirkko kaikille – Suomen ev. lut. kirkon vammaispoliittiselle ohjelmalle.

Kirjuri otettu käyttöön jo 130 seurakunnassa

Yli 130 seurakuntaa on ottanut käyttöön kirkon valtakunnallisen jäsentietojärjestelmän, Kirjurin. Loput seurakunnat tulevat mukaan marraskuun aikana. Kirjuri korvaa seurakuntien paikalliset jäsentietojärjestelmät. Kirjuriin merkitään muun muassa seurakuntalaisten kasteet, rippikoulut, esteiden tutkinat ja vihkimit. Porissa Kirjuri-järjestelmä on otettu käyttöön lokakuun alkupuolella.

Tulevaisuudessa kansalaiset voivat muun muassa liittyä kirkkoon tai tilata esteettömyystodistukset Kirjurin kansalaisliittymän avulla.

Tavoitteena on, että nykypäivän tietojen lisäksi myös vanhat, käsin kirjoitetut kirkonkirjojen tiedot digitoidaan vuoden 2014 loppuun mennessä Kirjuriin. Porissa kirkonkirjojen digitointia on tehty vuodesta 2010. Kirkonkirjojen siirtäminen digitaaliseen muotoon on iso urakka, jossa tiedot tallennetaan vuodesta 1860 alkaen.

Tähän saakka jokainen seurakunta on erikseen ylläpitänyt omaa tietojärjestelmäänsä jäsenistään. Muutoksesta tulee olemaan konkreettista hyötyä kirkon jäsenille; esimerkiksi kun kaikilla seurakunnilla on käytössään Kirjuri-järjestelmä, perunkirjoitusta varten tarvittavat sukuselvitykset tullaan tulevaisuudessa saamaan yhdestä pisteestä yhtenä todistuksena. Toistaiseksi todistuksia joutuu usein tilaamaan monesta eri paikasta.

Siirtymävaihe on vielä menossa, mutta viimeistään vuonna 2014 esimerkiksi sukuselvityksien saaminen perunkirjoitukseen helpottuu huomattavasti koko maassa.

WinNova vuokralaisena Silokalliolla

Silokallion kussikeskuksen tiloja Ulvilan Kullaalla on vuokrattu Kullaan metsäkoululle. Porin seurakuntayhtymän ja WinNovan sopimuksen mukaan WinNova on vuokrannut puolet Silokallion toisesta majoitusrakennuksesta.

Metsäkoulu tarvitsee tiloja talviaikana, jolloin seurakuntatyön käyttö on vähäisempää. Seurakuntatoiminnassa leiri- ja kussikeskusten sesonkiaikaa ovat koulujen loma-ajat.

Itsemurhan tehneiden muistohetki

Kynttilät sytyttävät itsemurhan tehneiden muistolle Keski-Porin kirkon pihalla 18.11. klo 18. Sen jälkeen hiljentyminen kirkossa. Kirkossa musiikkia, Terhi Rätty ja Päivi Holkko. Mukana myös pastori Raija Kiviniitty sekä diakoniatyöntekijä Vilja Arvela-Halminen. Hiljentyminen jälkeen glögitarjoilu. Kirkkoon saa jäädä keskustelemaan tai olemaan hiljaa haalamukseen jaksiksi.

Kuluke kirkolle lähtee Hyvän mielen talolta Valtakatu 9:stä klo 17.45. Tilaisuuden järjestävät yhteistyössä Porin mielenterveysseuran tuki ry, Omaiset mielenterveyden tukena, Surunauhayhdistys sekä Porin evlut. seurakuntayhtymä.

Lähetystyöntekijöitä koulutettu 150 vuotta

Evankelis-luterilainen kirkko viettää tänä vuonna lähetystyöntekijäkoulutuksen 150-vuotisjuhlaa. Kirkon vanhin lähetysjärjestö Suomen Lähetysseura aloitti ulkomaantyöntekijöiden koulutuksen 17.11.1862. Näiden vuosien aikana Lähetysseura on lähettänyt noin 1700 ulkomaantyöntekijää.

Koko 1800-luvun lähetystyöntekijäkoulutukseen otettiin pelkäästi miehiä. Pääsyvaatimuksia olivat hyvä luku- ja kirjoitustaito sekä ”herännyt omatunto, hyvä tieto kristinopin kappaleissa, hyvän luonnon lahja ja hyvä terveys”. Naisia alettiin kouluttaa lähetystyöhön vuonna 1906. Tällöin pohjakoulutukseksi jo vaadittiin tyttökoulun kurssi tai opettajaseminari.

Nykyään ulkomaantyöhön koulutettavat opiskelivat työnsä ohella. Koulutus kattaa valmennusosion, perehdytyksen, työohjauksen sekä paluukoulutuksen. Valmennuksen kuuluvat lähipointojaksot, yhteensä 35 päivää, sekä etätyöskentely esineineen ja loppuopineen.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kuuden lähetysjärjestön kautta ulkomaantyössä oli viime vuoden lopussa 354 työntekijää. Näistä 185 toimi Lähetysseuran työyhteydessä.

Mummun Kamarissa kohdataan

Mummun Kamarin vapaaehtoiset kokoontuvat kerran kuussa aamukahville ja kuukausikokoukseen. Kuvassa Irma Puisto, Irma Holopainen, Sivi Ruoho, Marjatta Rantakari ja Ulla-Maija Virén.

Vapaaehtoistyötä, yhdessäoloa, ohjattua toimintaa ja tietenkin kaffetta.

Tämän päivän eläkeläiset ovat virkeitä ja kaipaavat päivittäin sisältöä ja mielekästä tekemistä. Mummun Kamarin vapaaehtoistyö on yksi oiva vaihtoehto. Eläkkeelle siirtyessä saat moni huomata, miten osa sosiaalisista suhteista ikään kuin katoaa työn päättymisen myötä, koska työkaverit ovat olleet osa arkea. Mummun Kamarista on mahdollisuus löytää uusia ihmissuhteita, verkostoitua, kuten tänä päivänä sanotaan. Lisäksi monella on myös halu olla hyödyksi ja saada mielekästä tekemistä; sekin onnistuu Mummun Kamarin kautta.

— Mummun Kamari on osa seurakuntayhtymän yhteisen diakonian vapaaehtoistyötä. Mummun Kamari on kaikille avoin kohtaamispaikka, mutta myös paikka, minä kautta on mahdollisuus osallistua vapaaehtoistyöhön, diakoniatyöntekijä **Ulla-Maija Virén** selvittää. — Ja nimestä huolimatta paikka on avoin myös miehille; nimellä on haluttu korostaa lähinnä paikan kotoisuutta.

tua vapaaehtoistyöhön, diakoniatyöntekijä **Ulla-Maija Virén** selvittää. — Ja nimestä huolimatta paikka on avoin myös miehille; nimellä on haluttu korostaa lähinnä paikan kotoisuutta.

Vapaaehtoistyöllä varoja muiden hyväksi

Virén toteaa, että Mummun Kamarin nimi ei kerro tarpeeksi toiminnan monipuolisuudesta ja laajuudesta. Mummun Kamarin yksi toimintamuoto on arkisin kaikille avoinna oleva kahvitelu- ja kohtaamispaikka. Sen mahdollistaa joukko vapaaehtoisia kahvikaisoja, jotka vuorollaan toimivat paikan emäntinä. Yksi vapaaehtoinen huolehtii kahvikaisojen työvuorolistat, leipomisryhmä huolehtii pullat pöytään ja yksi vapaaehtoinen vastaa siitä, että kaapissa on aina leivontavälineitä.

Kahvipöydässä on lipas vapaaehtoiselle kahvirahalle. Kahvikassasta ja mm. vapaaehtoisten tekemistä käsitöistä saaduilla rahoilla on usean kesän ajan työllistetty nuoria – viime kesänä seitsemän toista nuorta.

Mummun Kamarissa on runsaasti myös kädentaitajia. Perin-

teisiä Äiti-Teresa -peittoja lähetetään vuosittain eteenpäin kymmeniä. Nyt juhluvoden kunniaksi vapaaehtoiset halusivat lahjoittaa peitot vanhainkoteihin, joissa he käyvät säännöllisesti vierailulla. Lisäksi tänä vuonna haluttiin tehdä pieniä Äiti-Teresa -peittoja lahjoitettavaksi Ensi- ja Turvakoti Esikoon.

Myös käden taidot ovat arvossaan Mummun Kamarissa.

Lähimmäisenä olemisen tärkeä taito

Seurakuntien vapaaehtoistyöllä on monia muotoja. Mummun Kamarissa on koulutettu myös ulkoilustajia, jotka vievät nimensä mukaisesti ikäihmisiä ulkoilemaan. Työtapa toiminnasta vastaavat vapaaehtoiset huolehtivat tilavan ompeluhuoneen varusteista ja avaavat ovet käsitöiden tekijöille. Lauluryhmä käy säännöllisesti palvelukodeissa ilahduttamassa asukkaita lauluillaan.

Vapaaehtoiset toimivat myös erilaisten ryhmien vetäjinä. Muun muassa sunnuntaisin toimiva Keskustelukerho sekä uusi Hyvä elämä -ryhmä vastikään eläkkeelle jääneille ovat vapaaehtoisten vetämiä. Seurakunnan vapaaehtoistyön koordinointi on tärkeää, jotta vapaaehtoiset saavat tukea tehtävänsä, rohkaistua ja arvostusta. Virén mukaan monia vapaaehtoisia motivoi tieto siitä, että taustalla on organisaatio.

— Kaikki vapaaehtoistyö on arvokasta. Tehdyn työn määrä tai näkyvyys ei ole tärkeintä. Myös esiruokailijat tekevät tärkeää vapaaehtoistyötä, Virén muistuttaa.

Antaessaan saa

Irma Holopainen jäi viisi vuotta sitten leskeksi. Mummun Kamariin yksinäisen oli helppoa tulla.

— Täällä oli lämmin henki ja ihmisiä, jotka eivät ajattele vain itseään, Holopainen kuvailee.

Pian ensiviisitin jälkeen Irma Holopaiselle löytyi myös mieluista tehtävää. Hän vastaa palvelutaloissa vieraillevan lauluryhmän toiminnasta. Vanhuksille laulaminen antaa Holopaiselle tunteen siitä, että itse voi vielä olla iloksi ja hyödyksi jollekin.

— Paljoa ei tarvitse tehdä, olla vaan ja laulaa. Kun antaa vähän, saa itselle äärettömän paljon, Holopainen kertoo.

Ulla-Maija Virén on samoilla linjoilla. Hän arvelee, ettei vapaaehtoistyötä voi oikein selittää, sitä pitää itse kokeilla. Yksinkertainen tapa aloittaa olisi esimerkiksi ehdottaa naapurille, että lähdetään kahville Mummun Kamariin. Tai vastikään äidiksi tullut voisi lähteä vauvan kanssa nauttimaan kahvista, mummujen avoimista yleisistä ja juttuseurasta.

— Mummun Kamari on vaihtoehto yksin kotona olemiselle, Virén kiteyttää.

MARI AHVENJÄRVI

Mummun Kamari juhlii

Mummun Kamarin toiminta Porissa täyttää kaksikymmentä vuotta.

Torstaina 15.11. on juhlan kunniaksi kahvitarjoilu Mummun Kamarin tiloissa. Saman päivän iltana klo 18 järjestetään Keski-Porin kirkossa juhla, jossa esiintyvät Canzona-kuoro, Teljän lapsikuoro Tuhanneet Sydämet, Pentti Laine ja Anja Aalto.

Musiikkipitoisen tilaisuuden juontaa muun muassa Satokunnan Kansan murrepaki-noista tuttu Elina Wallin. Juhlapuheen pitää Yhteisen seurakuntatyön päällikkö Jari Suvila. Juhla on kaikille avoin ja maksuton.

Lepakkopöntöt tarjoavat päiväpiiloja ja linnunpöntöt pesimispaikkoja Porin vanhalla hautausmaalla.

Viime keväänä asetetut pöntöt korvaavat vanhoja kolopuita, joita on jouduttu kaatamaan. Porin lintukerholaiset nikkaroivat linnunpöntöt Länsi-Porin kirkon alakerrassa **Ari Rantamäen** ja **Aarne Vaahteran** johdolla. Lepakkopöntöt rakensi Aarne Vaahtera netistä löytämiensä ohjeiden mukaan Länsi-Porin seurakunnan puutyö-verstaalla, lahjoituksena saaduista tarvikkeista.

Lepakkopönttö on suurehkon linnunpöntön kokoinen, mutta sinne kiivetään alakautta sisään, vajaan parin sentin levyisestä raosta. Takaseinään voi kiipeämisen helpottamiseksi tehdä porrasmaisia askelmia. Rakennusmateriaaliksi sopiva lauta on pehmeää ja höyläämätöntä, jotta lepakot saavat siitä hyvän otteen kynsillään. Puun pitää olla käsittelemätöntä, koska puunsuojaiaineet ovat lepakoille vaarallisia.

Hautausmaalle tulevien lepakkoko- ja linnunpönttöjen sopivat sijoituspaikat lintuharrastajat katsoivat yhdessä seurayhtymän työjohtaja **Esa Palomäen** kanssa.

Lintuharrastajat ovat luvanneet huolehtia myös pönttöjen puhtauttamisesta. Linnunpönttöjä on toistakymmentä, lepakkopönttöjä kuusi.

— Olemme tarjonneet linnun- ja lepakkopönttöjä myös kaupungille. Kaikki ovat ottaneet ne ilolla vastaan, kertoo Aarne Vaahtera. Hyviä leppokopaiikkoja ovat esimerkiksi vesitornin tienoo, Kirjurinluoto ja Keski-Porin kirkon seutu.

Lepakkokartoitus vuonna 2007

Lepakkokartoitus tehtiin vuonna siinä vaiheessa, kun vanha hautausmaa päätettiin ottaa uudelleen käyttöön, uurnahautausmaaksi. Silloin tiedettiin jo, että suonokuntoisia kolopuita joudutaan kaatamaan, sillä puusto oli saanut kasvaa vapaasti 1800-luvulta asti.

Seurakuntayhtymän ylipuutarhuri **Sari Salow** oli leppokokartoittaja **Esa Inbergin** mukana yhdellä öisellä maastokäynnillä kesällä 2007, jossa lepakoita bongattiin leppokotukalla. Päiväkäynnillä etsittiin lepakoiden lisääntymiskolonioita ja päivälepakopaiikkoja eli päiväpiiloja.

— Vanhan hautausmaan alueella havaittiin kolme ruokailevaa pohjanlepakkoa ja yksi viikisiipppi. Lisääntymisyhdyskuntia ei etsinnöistä huomattu löydetty, kertoo Sari Salow.

Kartoituksessa todettiin, että syreenipensaiden ja lehtipuiden muodostama aita toimi hyvin lepakkokäytävänä ja lepakoiden ruokailualueena. Syreenipuskiassa viihtyivät lepakoiden ohella myös perhoseet ja linnut. Yhtenä kesänä syreeni-aidan ympäristöstä löytyi jopa 45 linnun pesä!

— Syreenipensasto oli toisaalta aarreaitta, mutta toisaalta huonokuntoinen. Sen sisällä oli rikkoon-

Aarne Vaahtera, Alekski ja Ari Rantamäki sekä Sari Salow ja Esa Palomäki voivat olla tyytyväisiä. Vanhalle hautausmaalle on saatu leppokopönttöjä rauhoitettujen lepakoiden päiväpiiloiksi.

Lepakoille päiväpiiloja

Eurobats suojelee lepakot

Lepakot ovat meillä rauhoitettuja, koska Suomi on ratifioinut Euroopan lepakoiden suojelusopimuksen (Eurobats). Sopimuksen päätavoitteena on lepakoiden ruokailualueiden ja niille johtavien kulkureittien suojelu. Myös lepakoiden lisääntymispaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty, samoin kaikenlainen tahallinen häirintä lepakoiden lisääntymisaikana.

tunut rauta-aita. Paikasta oli tullut myös laitapuolen kuljijoiden oleskelupaikka nuotioineen ja patjoineen.

Takaosan syreenipensasto päätettiin purkaa ja syreeni-istutuksia on nyt vain yhdellä sivustalla. Myös ihmisten on turvallisempi tulla hautausmaalle, kun sen liepeillä ei majalle epämääräistä väkeä, Sari Salow selvittää.

14-vuotias jo konkari lintuharrastajana

Alekski Rantamäki (14) oli lintukerhossa rakentamassa linnunpönttöjä vanhalle hautausmaalle. Hän oli myös mukana laittamassa linnun- ja lepakkopönttöjä isänsä kanssa paikalleen, 2-4 metrin korkeuteen.

Aleksille linnunpönttöjen rakentaminen oli tuiki tavallista puuhaa. Hän on kulkenut isänsä seurana

linturetkillä aina. Aluksi olivat mukana on tuttipullot, vaipat ja eväät, nyt vain eväät.

Nuorimies kertoo pitävänsä erityisesti vesilinnuista, rastaita ja petolinnuista, etenkin lehtopölinä. Myös ihmisten on turvallisempi tulla hautausmaalle, kun sen liepeillä ei majalle epämääräistä väkeä, Sari Salow selvittää.

Mehiläishaukka Jaanan lento-reittejä Rantamäen perheessä ja muuallakin Suomessa tarkkaillaan satelliittipaikantimen välityksellä. Ari Rantamäki oli vuonna 2011 rengastamassa mehiläishaukan poikasia ja antoi poikueen naaraspoikaiselle vaimonsa mukaan nimeksi Jaanalleen, 2-4 metrin korkeuteen.

Lepakko pujahtaa sisään pöntön alaosasta parin sentin raosta.

— Vaimo ei kyllä pariin ensimmäiseen viikkoon ollut mitenkään otettu siitä, että haukalla oli hänen nimensä. Pikemmin tyrmistynyt. Nykyisin hän on jo ylpeä siitä, että kaima on käynyt Namibiassa asti, Ari Rantamäki hymyilee.

MARIAANA PERTTULA

Täydellistä hautausalan palvelua.
Kuljetukset kalkkialle.
Mulstotilaisuuksien, sidontatyöt.

Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

Hautausseurasta
ANJA VIITALA OY
Uusikoivistonie 40, PORI

LAHTISEN ☎ (02) 633 9339
PIKAPESU
Gallen-Kallielank. 13 Pori
• Kemialliset pesut
• Mattopesut
AVOINNA: ma-pe 9.30-17

www.kotimaa-yhtiot.fi/
mediaopas

PORIN NUOHOUK PALVELU
Suoritamme myös kaikki ilmastointipuhdistukseen liittyvät työt, omakotitaloista teollisuuteen!
Pyydä tarjous paikalliselta toimijalta 25 v. kokemuksella
Nuohoukimestari Mika Tuovinen
p. 0400 535 333
WWW.PORINNUOHOUK.PALVELU.FI

HEIKKILÄN HAUTAUSTOIMISTO
Urpo Karihaara Ky
PORI ETELÄPUISTO 13
puh. (02) 633 2125
ja (02) 633 2699
Päivystys myös
puh. 050 512 1905
(02) 641 7424

Lutherin ja Bachin Saksaan

Huhtikuun alussa 2013 voi Porista lähteä seurakuntamatkalle keväiseen Saksaan. Historian ja kulttuurintähtien kiertomatka tehdään maanantaista sunnuntaihin 1.-7. huhtikuuta. Erfurtissa majoitutaan kolme ja Leipzigiin kaksi yötä. Aamulleen vuoksi yöpyminen myös lentokenttähotellissa Vantaalla, lennot Berliiniin. Matkalla tutustutaan mm. Lutherin synnyinkaupunkiin Eislebeniin, Bachin kaupunkiin Eisenachiin ja Goethen Weimariin.

Muita mieleenpainuvia nähtävyyksiä ovat esimerkiksi Erfurin historiallinen keskusta, Wartburgin linnvuori, Lützenin taistelun muistomerkki sekä kokopäiväretki Leizigistä käsin Luther-kaupunkiin Wittenbergiin. Viimeisenä matkapäivänä ehtii vielä nähdä Berliiniäkin.

Matkan järjestää Porin Teljän seurakunta, josta ovat mukana pas-

Erfurtista käsin tutustutaan myös Wartburgiin.

tori Jarkko Willman ja kanttori Anne-Marie Grundstén. Vastuullinen matkanjärjestäjä on MatkaSeniorit. Hinta 1290 euroa (35 osallistujaa) tai 1245 euroa (40 osallistujaa) sisältäen mm. bussikuljetukset, hotelliyöpy-

miset, aamiaiset, 5 lounasta ja 3 illallista sekä sisäänpääsymaksuja.

Teljän seurakunta järjestää lähti-joille teemailan ennen matkaa.

Ilmoittautumiset MatkaSeniorille/ Asta Rimpinen, p. 0451167931, s.posti asta.rimpinen@matkaseni-orit.fi. Lisätietoja voi kysellä myös Jarkko Willmanilta, jarkko.willman@evl.fi tai p. 0400 309 786.

Me miehet retkeilevät Harjavaltaan

Me miehet-toiminta järjestää kaikille miehille avoimen iltaretken Boliden Harjavalta Oy:n tehtaille perjantaina 26.10. Lähtö linja-autolla seurakuntakeskuksesta edestä Eteläpuisto 10:stä pe 26.10. klo 17.45.

Perillä Harjavallassa tutustumme Bolidenin tehtaisiin ja toimintaan Johannes Holmin johdolla. Il-taretkelle ei tarvitse ilmoittautua ennakoon. Mukana lähtevät Heikki Nummijärvi ja Jarkko Willman.

Uusia säveliä Porin seurakunnissa

Marraskuun alussa Hanna Salminen aloittaa Teljän ja Päivi Holkko Keski-Porin kanttorina.

Kanttori saa työssään kohdata ja koskettaa musiikin avulla.

Päivi Holkko ja Hanna Salminen aloittavat Porin seurakuntayhtymän kanttoreina marraskuun alussa. Päiville Porin seurakunnista useimmat ovat jo tuttuja työn puolesta, niin myös Keski-Porin seurakunta, jonka kanttorinvirassa hän nyt neljän vuoden sijaisuuksien jälkeen aloittaa. Hanna puolestaan siirtyy Teljän seurakunnan kanttoriksi Ulvilasta.

Uusia haasteita ja toteutuneita unelmia

Uusiin virkoihin liittyvät työtehtävät ovat kummallekin naiselle vielä osin epäselviä. Jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten musiikki kuuluu tietenkin näillekin kanttorireille. Päivin sarkaa on lisäksi ainakin nuorisomusiikki, Hannalla nuorisomusiikin kehittäminen ja kuorotyö. Hanna toteaa, että musiikki on nuorille tärkeää, mutta haasteellista on tarjota myös hengellistä musiikkia nuorisolle.

— Myös sitouttaminen on tärkeä.

— Nuoret kyllä innostuvat, mutta tuntuu olevan vaikeaa sopia säännöllisiä harjoituksia ja pitää kiinni sovitusta esiintymisestä, naiset pohjivat.

Päivin kohdalla työ nuorisomusiikin parissa on yhden erityisen unelman täyttymys.

— Kun minua joitakin vuosia sitten haasteltiin lehteen, kerroin haaveekseni nuorisokanttorin työn. Tuolloin se ei näyttänyt mahdolliselta, mutta nyt se on totta.

Päivi on jo ehtinyt olla mukana muun muassa Keski-Porin rippikoulujen musiikkiopetuksessa sekä nuorteniloissa laulattamassa. Lastenmusiikin puolella onnistunut yhteistyö Cygnaeus-koulun Synkooppi-kuoron kanssa on mahdollistanut suosittu joululaaton perhekirkot sekä hiljaisen viikon Tien me sinne tiedämme -kuvaelman.

Sekä Päivi että Hanna ovat innolla tarttumassa uuden työn haasteisiin. Toki toiveena on, että työnkuva selkiytyisi ja sitä saisi lähteä kehittämään myös omien visioiden mukaisesti.

— Itselleni suurin haaste on ylipäänsä uuden työn aloittaminen, Hanna pohtii. Pitää opetella seurakunnan tavat toimia, tutustua työyhteisöön ja seurakuntaan. Kai siinä

ensimmäinen vuosi menee.

— Työn organisointi on haasteellista, Päivi pohtii. Kaikkea ei ehdi tehdä ja olisi hyväkin, jos voisi keskittyä muutamaa pääjuttuun.

Musiikki tunteiden välittäjänä

Kirkkomusiikon työhön kuuluu tehtäviä laajalla skaalalla. Työnkuva laajuus kuvastaa musiikin merkitystä seurakunnalle: harvassa ovat ne tilaisuudet tai toimitukset, joihin ei liittyisi musiikkia. Musiikin kautta on mahdollista käsitellä tunteita, jotka ovat vahvasti läsnä monissa seurakunnan työmuodoissa.

Tunteet ohjaavat myös omia musiikkivaihteluita. Päivillä mielimuusiikki vaihtelee tunnelman mukaan. Nyt ensimmäisen mieleen nousee Juha Tapion Kuulkaa väsyneet maan. Sydäntä lähellä on myös lasten ja nuorten hengellinen musiikki. Hannan musiikkimaku on monipuolinen, mutta mieluisin teos pysyy aina samana: Bachin Matteuspäivä, johon liittyy paljon muistoja.

— Ja sydäntä lähellä on myös perus kirkkomusiikki, siis virret, urkumusiikki sekä eri aikakausien hengelliset laulut, Hanna toteaa.

Musiikki mukana koko elämässä

Kirkkomusiikkiin molemmat naiset ovat saaneet kasvaa kiinni lapsesta asti: Hannan lapsuuden ensimmäinen koti oli Teljän kirkossa sijainnut sunnuntai-asunto, Päivi varttui Pihlavan kirkon naapurissa. Molemmat myös aloittivat musiikkiharrastuksen jo varhain. Kuorolaulu sekä erilaiset instrumentit tulivat tutuiksi.

Nykyään, kun musiikki on työ, jää musiikin harrastaminen vähemmälle. Vapaa-aika kuluu suuren osin kodin ja perheen merkeissä: Hannalla lasten, Päivillä ison kotieläinjoukon keskellä.

— Kotona en useinkaan kuuntele musiikkia, linnunlaulu riittää, Päivi kertoo. Konserteissa kyllä käyn mielelläni, kun vaan ehdin. — Minun musiikkiharrastukseni on nykyään paljolti lasten kuljetamista soitotunneille, Hanna nauraa. Laulutunneilla käyn kyllä itsekin ja harrastan kvartettilaulea. Ja haaveilen löytäväni mieluisan kuoron, johon voisin mennä ihan laulajaksi mukaan.

MARI AHVENJÄRVI

Metsäkappelissa Sarkian runoja

Muistomateriaalia Kaarlo Sarkian maiseissa sisältää runoa ja musiikkia. Porin metsähautausmaahan Metsäkappelissa esiintyvät sunnuntaina 28.10. klo 15 lausujat Vuokko Karkala ja Allie Leppisaari sekä viulisti Anita Salmi.

Tilaisuudessa on myös kahvitarjoilu, josta vapaaehtoinen maksu Pihlavan seurakunnan diakoniatyön hyväksi.

Renkaiden vaihto Yhteisvastuun hyväksi

Noormarkussa on mahdollista vaihdattaa talvirenkaat ilman ajanvarausta. Henkilöautojen renkaiden vaihdetaan Noormarkun seurakuntatalon parkkipaikalla yhteisvastuukeräyksen hyväksi lauantaina 27.10. klo 10-14. Hinta 20 euroa. Kahvitarjoilu.

Sinisiä säveliä Noormarkussa

Noormarkun kirkkoherra Kari Penttinen ja nuorisotyöntekijä Raimo, Rampe Törmälehto ovat musiikkimiehiä. He ovat koonneet yhteisen konsertin Noormarkun kirkkoon sunnuntaina 28.10. klo 18. Ohjelmassa on laulujen lauluja 1970-luvulta tähän päivään.

Sinisen hetken tunnelmia lauluiltaan kaksikko on löytänyt mm. sinikantisesta hengellisten laulujen kirjasta, joka oli varsin suosittu muutama vuosikymmen sitten. Lauluilla ohjelma 5 euroa lähetystyön hyväksi.

Birger Skoglund Porissa

Ruotsalainen evankelista Birger Skoglund vieraillee Porin Teljän kirkossa perjantaina 23.11. klo 19. Illassa on puheen ja musiikin ohella rukouspalvelua.

Usein aiemmin Porissa julistaneen Skoglundin lisäksi tilaisuudessa mukana ovat Pauli ja Sirpa Kemi Uusi Elämä -lehdestä sekä Jarkko Willman ja Pertti Kymäläinen Porin Teljän seurakunnasta.

Ryhmä avioeron kokeneille

Eroryhmän tavoitteena on vertaistuen ja jakamisen kautta löytää tietä erosta eteenpäin. Ryhmä kokoontuu torstai-iltoisin marraskuun puolivälistä alkaen 10 kertaa. Eroryhmää ohjaa perheneuvoja Eija Liimatainen.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut perheasiainneuvottelukeskuksen ajanvaraukseen ma-pe klo 10-11, p. 0400 309 785.

Aikuinen kahvila Cafe Paussi

Cafe Paussi on Satakunnan Kansanlahetyksen uusi toimintamuoto, jonne kutsutaan ystäväystymään, keskustelamaan, kaffeilemaan ja nauttimaan musiikista. Kokoon-tumiset ovat kahvila WoimaTilassa, Antinkatu 14, kerran kuukaudessa, seuraavat kerrat perjantaina 26.10. ja 23.11. klo 18-20.30.

Kahvilan tarkoituksena on päästää jokainen paikallaolija keskusteluun mukaan. Kahvilailla aluksi kuullaan lyhyt alustus jostakin arjen aiheesta ja sen jälkeen keskustelua jatketaan pyödyssä. Kahvilaan voi helposti mennä myös yksin. Tavoitteena on, että keskustelujen kautta löytyisi myös uusia ystäviä.

Suomen Piilaseura 1812-2012 • www.piplia.fi • markkinoiden laajin raamattuvalikoima

USKOMATON PIPLIA

Tilaukset: myynti@piplia.fi
puh. 010 838 6520

LÄPPÄKIRJA

Piipia pikkuisille
Aava 48 luukkaa ja ylläty!
Hauska lukukokemus alle kouluikäisille. 15 €

LIPPAKIRJA

Psalmien innoitusta taskukokoisessa kirjassa, jossa teksti on ainutlaatuisesti sivuttain. 10 €

RAAMATTU

Tyylikäs, keskikokoinen Raamattu sisältää apokryfikirjat. Juhlavuoden hinta. 8,50 €

voimasanoja 200 VUOTTA • PIPLIA

PL 54 | 00241 HELSINKI | www.piplia.fi | www.raamattuvuosi2012.fi | www.pipliakauppa.fi

Viktor Klimenko Kuunkuiskaajat

PORI LA 10.11.

KLO 19.00 PROMENADIKESKUS

lippupalvelu

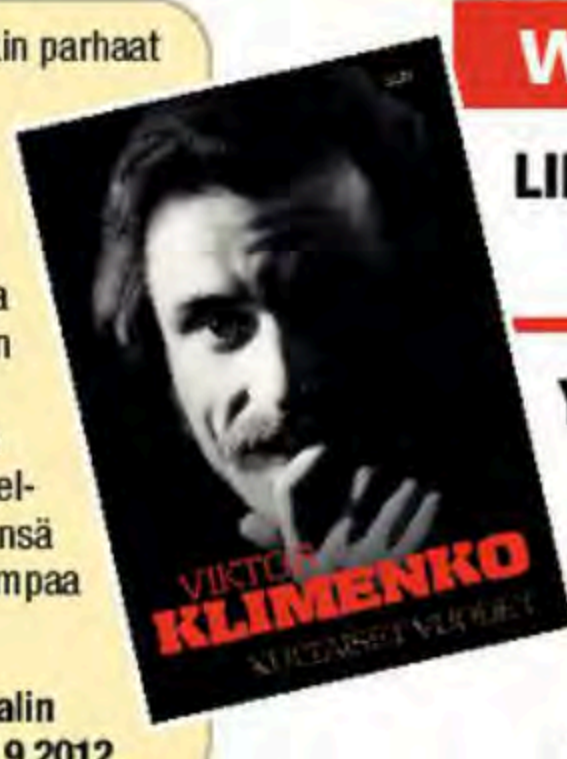
ticketmaster® Suomi

www.lippupalvelu.fi

0600 10 800 (1,96 euroa/min+pvm)
0600 10 020 (6,79 euroa/puhelu+pvm)

Klimenon Hengellisen musiikin parhaat palat nyt vihdoin saatavana samoisissa kansissa. 3 cd:n kokoelmalevy "Kultaiset vuodet" sisältää artistin toivutumpia ja koskettavimpia lauluja vuosien 1980 - 2012 varrelta. Bonusena kolme kadoksissa ollut laulu Klimenon hengellisen uran alkuvaiheilta. Yhteensä 51 toinen toistaan koskettavampaa tulkintaa.

Levy julkaistaan Tampere-salin konsertissa Tampereella 28.9.2012.

www.viktorklimenko.com

LIPUT: ennakkoon 26 € ja ovelta 31 € (sisältävät palvelumaksun)

YHTEISTYÖKUMPPANIT:

aikamedia

TV7

TV7-tukipuhelin 0600-10077 (9.93 eur + pvm.)

Dei

PRINT LINE

Pori o kaunis – ja sen kirkot myös

Porilaiset ovat nousseet sosiaalisessa mediassa puolustamaan kotikaupunkinsa kauneutta Mu Pori o kaunis –sivulla. Kauniiseen Poriin kuuluvat myös kirkot. Kirkkosanomamat pyysi seitsemää porilaista kuvan ja kuvailun kautta kertomaan jotakin kotikirkostaan.

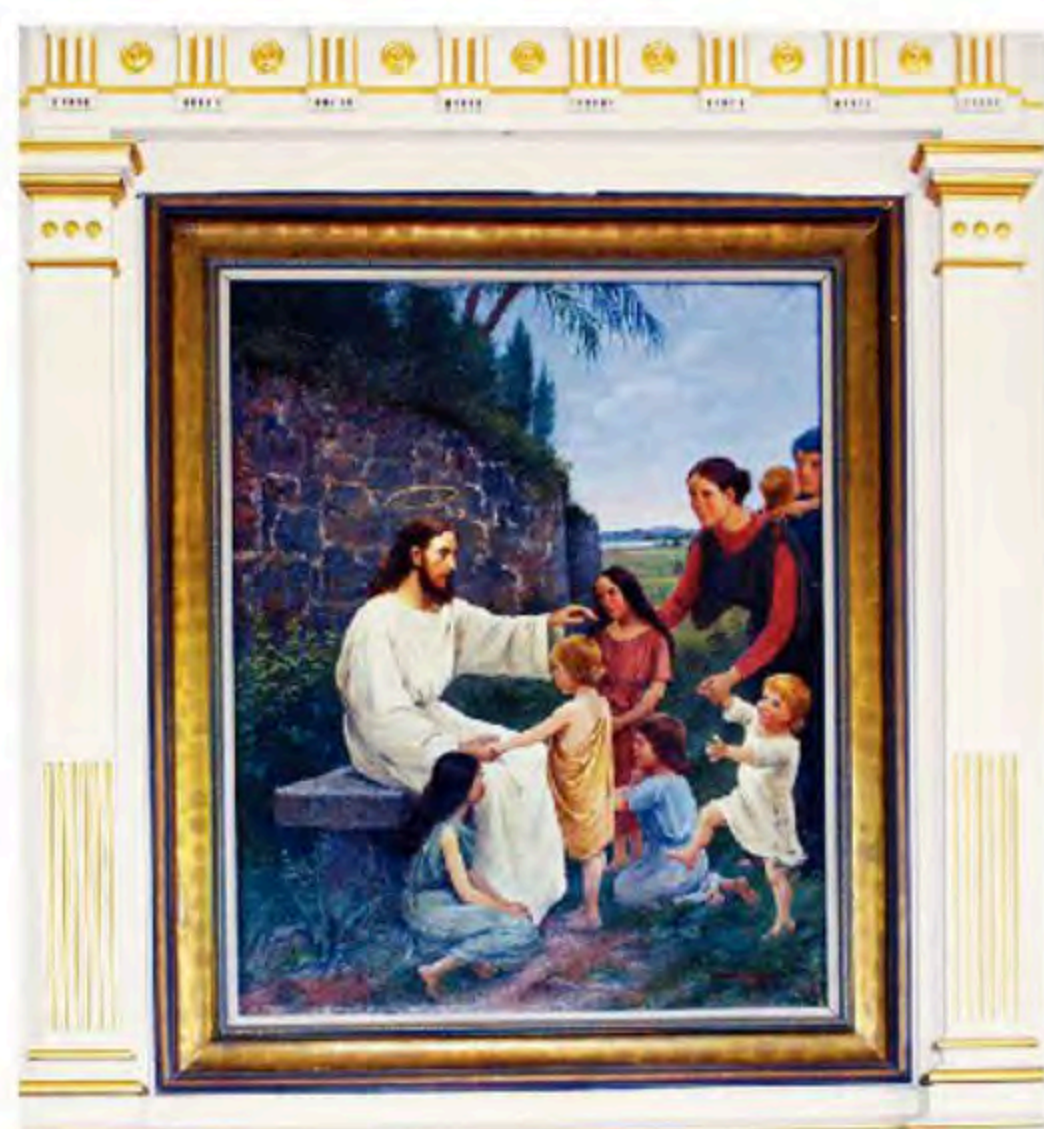

Länsi-Pori - Sinikka Henninen

"Länsi-Porin kirkko on toinen kotini. Kaipaan sinne jokaisena sunnuntaina ja kirkollisena juhlapäivänä, kun istun jossain muussa kirkossa. Se on kokonaisuutena taideteos, josta en osaa irrottaa mitään yksityiskohtaa kokonaisuutta rikkomatta. Valkoisen ja sinisen yhdistelmä antaa sille valoisaa ja rajattoman avaruuden tunteen. Se tuo mieleen Johann Sebastian Bachin H-mollimessun, jossa Bach julistaa, että Jumala on suurempi kuin mitä hän pystyy kuvaamaan.

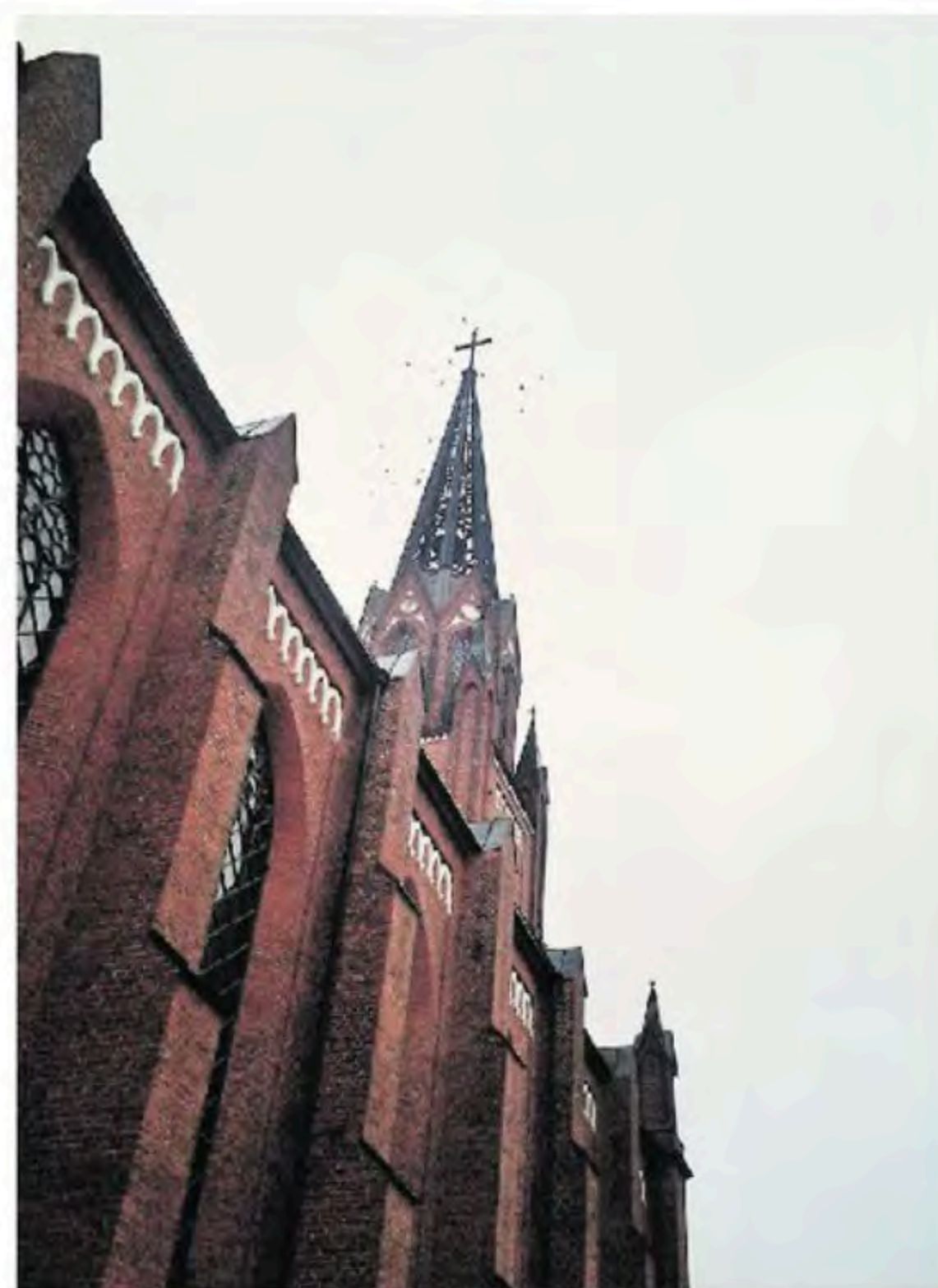
Musiikista puheen ollen, asiantuntijat ylistävät Länsi-Porin kirkon akustiikkaa. Huippumusiikot tulevat sinne mielellään konsertoimaan, varsinkin kun sinne saatiin uudet urut. Vaikka en osaa lukea partituureja enkä erota hienoja nyansseja, olen saanut täysillä nauttia upeasta musiikista. Taitavat kanttorimme tarjoavat myös messuissa tasokasta musiikkia.

Länsi-Porin kirkon arkkitehti, musiikki ja julistettu sana luovat yhdessä virvoittavan keitaan, jossa tahdon viikoittain levähtää ja kerätä voimaa seuraavan viikon varrelle, sillä Jeesus on Pyhän Hengen välityksellä läsnä rukoilevan seurakunnan keskellä."

Ahlainen - Arto Aro

"Ahlsten kirkon alttaritaulu on herkkä kuvaus Elin Danielson-Gambogin sivel-timen vedoin. Siinä minua puhuttelee, että isä tuo lapsia Jeesuksen siunattavaksi. Tätä alttaritaulua ovat jo monet edesmenneet sukulaiseni saaneet katsella vuosien varrella."

Keski-Pori - Kai Tomberg

"Niin pyhä olet sinä isä, haavoittuvaisen keskeneräisen ihmisen riisut alastomaksi lopulta nimeltä kutsut. Katson pyhyyttä niin hellää niin kaunist, keskellä kaupunkia vehreän puiston ruskassa syntieni tuskassa.

Vuodenaikojen ohikiihtävässä hetkessä kukkien, lintujen, lapsien, vanhusten ja rakastavien täyttäessä pyhytesi linnan minä janatuinen vihdoon ymmärrän kirkkautesi ja taroitukseni."

Pihlavan - Anniina Nylund

"Pihlavan kirkko on edelleen kotikirkkoni, vaikka asunkin jo toisella paikkakunnalla. Kirkkoon liittyy paljon tunteita ja muistoja. Siellä on jaettu ilot ja surut tärkeiden ihmisten kanssa.

Valitsemani kuva on puhutteleva. Siinä näkyy samanlaisesti lempeys ja julmuus. Mutta julmuudellaankin siinä näkyy kristinuskon tärkein sanoma: anteeksiantamus ja Jumalan rakkaus. Kuvassa on mielestäni Pihlavan kirkon kaunein osa."

Noormarkku - Ismo Laivonen

"Noormarkun kirkko viime keväältä, sateenkaareissa on lupaus, joka on kirkon yllä."

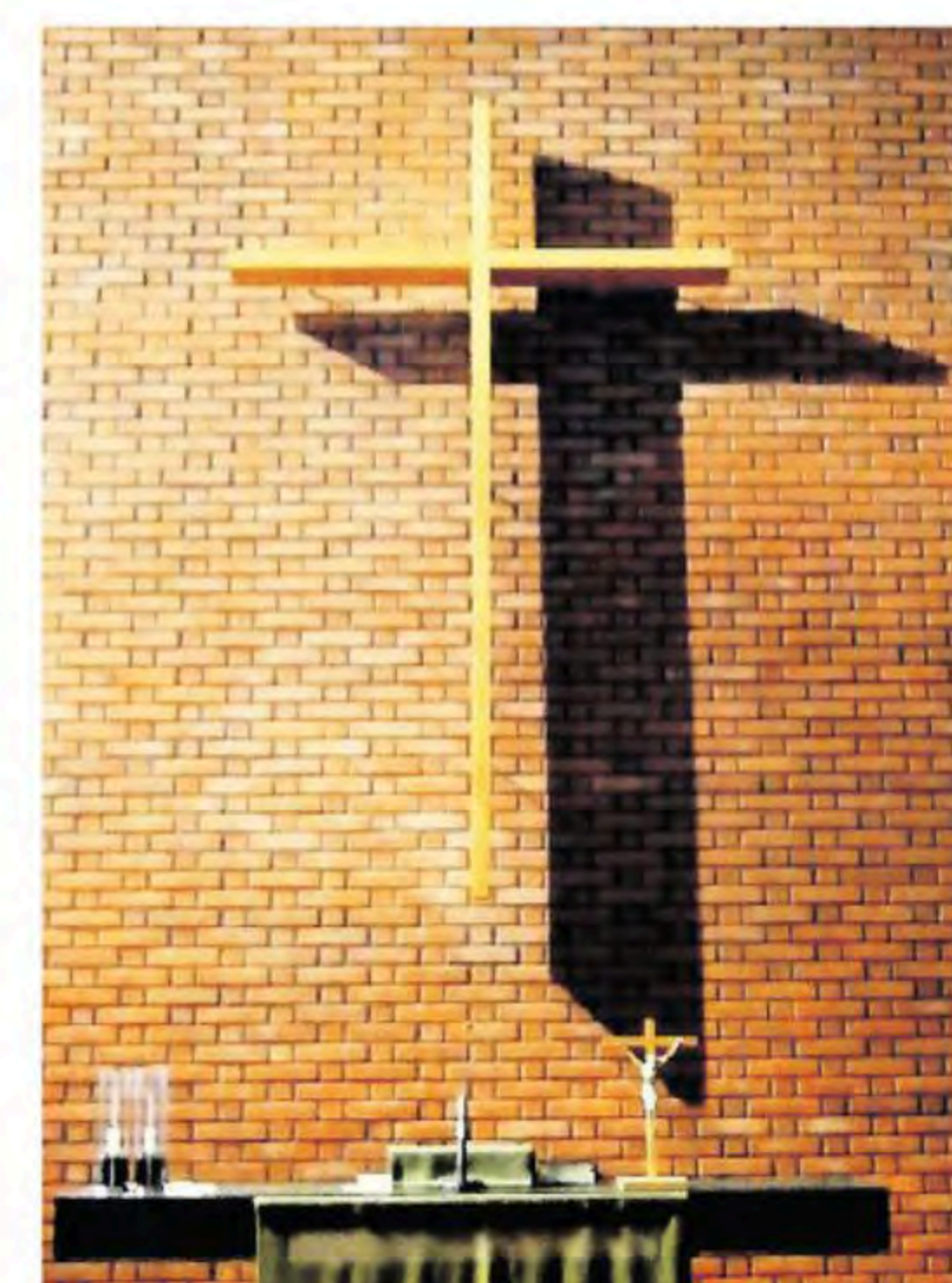

Reposaaari - Veikko Grönblom

"Kun pienenä kansakoululaisena kävin koululaisjumalanpalveluksissa, olivat kirkon katossa olevat värikkäät kuvat hyvää ajanvietettä muuten niin tylsässä tilaisuudessa. Sitten minun katse siirtyi alttaritauluun ja sen esittämään Jeesukseen. Kattomaalaukset ovat edelleen tärkeä osa omaa kirkkoani mutta sanoma Hänestä on myös mu kirkossa, Reposaaari kirkossa, tärkeintä. Eikä oo enää tylsää yhtään! Tää o mu kirkko, Räpsö kirkko."

Teljä - Juhani Karumo

"Kun istun Teljän kirkossa kuuntelemassa saarnausta ja katselemassa alttaritauluna olevaa ristiä, niin väijäämättömästi ajatus kulkeutuu tyhjän ristin merkitykseen: Jeesuksen Kristuksen ylösnousemukseen, voittoon kuolemasta ja iankaikkiseen elämään. Tämän mieleeni nousevan ajatuksen on kirkon suunnitellut ja piirtänyt arkkitehti loistavasti toteuttanut valon ja varjon avulla ja saanut tämän ilosanoman arvon kaksinkertaistumaan."

Porin kirkot

Ahlaisten kirkko 1796, suunnittelu ja rakentaminen Salomon Köykkä-Köhlström. Suurennettu ristikirkoksi 1908. C.L. Engelin piirtämä kellotapulii 1832.

Keski-Porin uusgoottilaista tiilikirkkoa rakennettiin 1859 – 1863, suunnittelija Carl Johan von Heideken. Sisustuksen ja Suomessa harvinaisen valurautaisen tornihuipun suunnitteli Georg Chiewitz. Kirkko on peruskorjattu 1995 – 1996. Seurakunnan toinen kirkko on Ruosniemessä.

Länsi-Porin kirkko 1960, suunnitteli Mikael Nordenswan. Ajan hengen mukaan kirkkokeskus, jossa on myös toimisto- ja kerhuhuoneita. Kirkko on peruskorjattu 1994. Seurakunnan alueella myös Lattomeren kirkko, jonka omistaa paikallinen rukoushuoneyhdistys.

Noormarkun kirkko rakennettiin vuosina 1931–1933 Armas Lindgrenin suunnitelmien mukaan, tyyli on lainattu keskiajalta. Peruskorjaus 1989. Kellotapulii on vuodelta 1757. Noormarkun toinen kirkko on Lassilassa.

Pihlavan kirkko 1957, suunnitteli Olaf Küttner. Kirkkokeskuksessa myös kerhuhuoneita ja seurakuntasali. Peruskorjaus 1993.

Porin Teljän punatiilinen kirkko valmistui 1973, suunnitteli Olaf Küttner. Kirkolla on myös Koivula-sali ja kerhuhuoneita. Peruskorjaus 2010. Seurakunnan toinen kirkko on Väinölässä.

Reposaaari kirkko 1876, suunnitteli jaa ei tiedetä. Kirkko on kuusikulmainen ja kellotapulii kahdeksankulmainen. Sisätilojen korjaus 1928, jolloin Lennart Segerstråle teki kirkon kattomaalaukset.

Ylioppilaskunnan Laulajat pitkästä aikaa Porissa 11. marraskuuta.

Keski-Porin kirkossa konsertteja viikoittain

Vierneä ja virsiä

Syksyn konserttisarja jatkuu sunnuntaina 28.10. klo 18, kun urkuri **Anu Pulkkinen** asettuu urkujen ääreen. Pulkkinen konsertissa kuullaan erityisen monipuolinen ohjelmisto, joka pitää sisällään niin ranskalaisen Louis Vieren urkukappaleita kuin jazz-sovituksia virsistäkin. Anu Pulkkinen on sekä Kuopion tuomiorokkoseurakunnan urkuri että Sibelius-Akatemian Kuopion osaston urkujensoiton opettaja. Konserttiohjelman hinta 10 euroa.

Kuoromusiikkia juhlakonsertissa

Lauantaina 3.11. klo 19 Keski-Porin kirkossa kuullaan 75-vuotiaan **Porin Laulajien** juhlakonsertti. Konsertin pääteos on Gabriel Fauren Requiem op.48, jossa kuullaan myös Camerata Finlandia -soitinyhtyeitä.

Porin Laulajien juhlaconsertin johtaa kuoron taiteellinen johtaja **Leelo Lipping**. Urkusaestyksistä vastaa **Juhani Romppanen**. Porin Laulajat on perustettu 1937 silloisen Porin kirkon kanttori **Samuli Toivian** aloitteesta. Toivainen halusi opettajansa Heikki Klemetin periaatteiden mukaan itsensä, isänmaallisen aatteen pohjalta toimivan kuoron, joka voitaisiin hyväksyä kaikissa aatesuunnissa. Kuoro on toiminut perustamisestaan lähtien säännöllisesti ja konsertoinut viime vuosikymmeninä myös ulkomailla.

Maailmanluokan mieskuoro

Suomen maineikkain mieskuoro **Ylioppilaskunnan Laulajat** saapuu ensi kertaa yli kymmenen vuoden Porin. Harvinaista konserttiherkkua on tarjolla sunnuntaina 11. marraskuuta klo 16.

Kuoroa johtaa kolmesti eri kilpailuissa parhaana kuoronjohtajana pal-

kittu **Pasi Hyökki**. Konsertissa kuullaan teoksia kuoron laajasta ohjelmistosta, muun muassa näytteitä uudelta, marraskuussa ilmestyvältä levyltä sekä aiemmin julkaistulta Soi kunniaksi luoja -virsiläylyltä.

Ylioppilaskunnan Laulajat on Suomen vanhin suomenkielinen kuoro. Kuoron useat levytykset ovat saaneet arvostettuja kansainvälisiä palkintoja tehden kuorosta yhden maailman merkittävimmistä mieskuoroista.

Konsertin liput maksavat 20/12 euroa (alempi hinta: opiskelijat, lapset).

Reenesssimusiikkia nokkahuiluilla

Lauantaina 17.11. klo 18 alkavassa konsertissa kuullaan nokkahuilmusiikkia. Renessanssinokkahuilyhtye Q Consort tahtoo tarjota kuulijoille harvemmin konserttiarjonnassa kuultua renessanssiajan ohjelmistoa.

Yhtyeen jäsenet **Petri Arvo**, **Riikka Holopainen**, **Milja Tiainen** ja **Reeta Varjonen**-Ollus ovat saaneet koulutuksensa vanhan musiikin linjoilla Sibelius-Akatemiassa sekä Amsterdamin ja Haagin konservatorioissa. He ovat konsertoineet eri kokoonpanoissa Suomessa ja useissa Euroopan maissa. Q consortilla on käytössä englantilaisen soitinrakentajan Adrian Brownin yhtyeelle valmistama nokkahuilmuconsort, johon kuuluu kymmenen erikokoista renessanssinokkahuilia. Ohjelma 10 euroa.

Iltamusiikkien päätöskonsertti

Keski-Porin iltamusiikkisarja päättyy sunnuntaina 25. marraskuuta klo 18 alkavaan konserttiin, jossa esiintyy Keski-Porin seurakunnan diplomiurkuri **Juhani Romppanen**. Konsertti-ohjelma 10 euroa.

Ahlainen

Ahlaisten kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 28.10. sanajumalanpalvelus, Lars Pajuniemi, Hanneli Grönlund — La 3.11. messu Eeva-Liisa Virkkunen, Hanneli Grönlund, sytytetään kynttilät vuoden aikana kuolleiden muistolle, kahvilailaisuus srk-kodilla messun jälkeen — Su 4.11. sanajumalanpalvelus, Lars Pajuniemi, Hanneli Grönlund — Su 11.11. messu, Lars Pajuniemi — Su 18.11. sanajumalanpalvelus, Lars Pajuniemi, Hanneli Grönlund

Seurakuntakoti

Perhekerho ke 10, parittomat viikot, seur. 7.11., 21.11. — **Naistenpiiri** ke 14, parittomat viikot, seur. 7.11., 21.11. — **Raamattupiiri** ma 13, parittomat viikot, seur. 5.11., 19.11. — **Lähetyspiiri** ti 13, parilliset viikot, seur. 30.10., 13.11. **Vanhustenviit** hartaus 25.10. klo 12

Keski-Pori

Keski-Porin kirkko

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Messu su 28.10. klo 10, Eeva-Liisa Virkkunen, Tuija Kruus, Juhani Romppanen, kirkkokahvi diakoniatyö — Messu su 4.11. klo 10, Pirkko Heikkilä, Pekka Aalto, Paula Jylhe, Juhani Romppanen — Messu su 11.11. klo 10, Tuija Kruus, Sami Nieminen — Messu su 18.11. klo 10, Pirkko Heikkilä, Pekka Aalto, Paula Jylhe, Juhani Romppanen, kirkkokahvi diakoniatyö Pormestarinluodon alue — Messu 11.11. klo 10, Tuija Kruus, Kari Erkkola, Päivi Holkko, kirkkokahvi nuorisotyölle — Messu su 18.11. klo 10, Marjatta Kaartinen, Heikki Kruus, Juhani Romppanen, kirkkokahvi Keskustan alueen piirineuvosto

Keski-Pori Iltamusiikki su 28.10. klo 18, Anu Pulkkinen, urut, ohjelma 10€ — Su 11.11. klo 16, Ylioppilaskunnan Laulajat, joht. Pasi Hyökki, liput 20/12€ (alempi hinta: opiskelijat, lapset)

Muita konsertteja Porin Laulajat 75-vuotiskonsertti la 3.11. klo 19, mm. Gabriel Fauren Requiem. Kuoron joht. Leelo Lipping, solistit Maria Haapaniemi ja Marko Nykänen, urut Juhani Romppanen. — La 17.11. klo 18 Renessanssinokkahuilyhtye Q Consort.

Sanan ja rukouksen ilta tiistaisin 30.10. klo 18.30, Heikki ja Pirjo Andelin, Terhi Rotkus, Marko Pennanen — 6.11. klo 18.30, Mikko Salonen, Missioryhmä ja Lea Leppänen — 13.11. klo 18.30, Raija Majanen, Porin Ylistyslaulajat — 20.11. klo 18.30, Pirjo Niemi-

PORIN SEURAKUNNAT loka - marraskuussa 2012

Porin Kristillinen koulu toimii Siltapuistokadun puutaloissa.

Kyläkoulu keskellä kaupunkia

Porin Kristillinen Koulu on kristilliseen maailmankatsomukseen perustuva yksityinen, valtion myöntämällä opetusluvalla toimiva koko perusopetuksen kattava koulu.

Koulussa annetaan aivan saman valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaista perusopetusta, kuin muissakin kouluissa, rehtori **Terhi Rotkus** tarkentaa. Esimerkiksi tunti-

jako on aivan sama kuin muillakin, uskonnonopetusta ei meillä ole muita enempää. Kristillinen arvopohja näkyy kuitenkin koulun toimintakulttuurissa, esimerkiksi kristillisten aamunavausten muodossa.

Porin kristillinen koulu on toiminut vuodesta 1996 lähtien. Koulu kuuluu valtionavun piiriin, joten lukausmaksuja ei ole. Osa toimintakuluista katetaan erilaisten lahjoitusten ja tempausten avulla.

Kristilliseen koulun pääsee oppilaaksi hakemuksen täytämällä. Sen jälkeen koululta otetaan yhteyttä hakijan perheeseen ja sovitaan tapaamisesta.

Hakijan perheeltä edellytetään koulun arvopohjan ja toimintaperiaatteiden hyväksymistä. Tiettyä vakaumusta ei toki tarvitse olla, Terhi Rotkus selvittää.

Seuraavan lukukauden ennakkohaku aika alkaa heti syyslokan jälkeen. Oppilaaksi voi kuitenkin hakea koulusta tahansa. Kristilliseen koulun voi myös siirtyä kesken perusopetuksen, uusia oppilaita ei siis oteta ainoastaan esikouluikä.

Ihmisenä eläminen on haaste, ja etenkin haastavaa on yhdessä eläminen. Meidän koulussa halutaan hyväksyä ja nähdä Jumalan luomistyön perusteella arvokkaina kaikki erilaiset ihmiset, Rotkus kertoo.

Porin kristillisessä koulussa kaikissa opetusryhmissä on alle kaksikymmentä oppilasta. Kokemäenjoen rannassa sijaitseva koulu on rehtori Terhi Rotkusten mukaan pieni kyläkoulu keskellä kaupunkia.

MARI AHVENJÄRVI

Konsertti koulun tueksi

Hyväntekeväisyyskonsertilla varoja kristillisen koulun toimintaan.

Mezzosopraano **Mariam Men** konsertoi Teljän kirkossa Porin kristillisen koulun hyväksi. Pianosaestyksestä vastaa Tatjana Lindell. Venäläissyntyinen Mariam Men on konsertoitunut aktiivisesti ympäri Suomea. Hän on myös vierailut solistina useissa muissa maissa. Suuren menestyksen Men on saavuttanut kosketavilla hepreankielisillä lauluillaan, joita hän on myös levyttänyt.

Porin kristillisen koulun kansatusyhdistys ry:n ja Teljän seurakunnan järjestämä konsertti Teljän kirkossa su 18.11. klo 15. Ohjelma 10 e Konsertin jälkeen kahvitarjoilu.

Lyttälän rukoushuone

Messu 28.10. klo 12.30, Laura Koukkari, Päivi Holkko **Perhekerho** joka toinen ke, seur. 7.11. ja 21.11. klo 10.15-11.45, tied. diakoniatyöntekijä Lea Rantamaa, p. 0400 309 834

Toukari

Kuntokerho ti 9, parilliset viikot, kuntosalit, tied. Lea Rantamaa, p. 0400 309 834.

Seurakuntakeskus

Pieni suuri raamattukursi 26.-28.10. 2012, pe 18-21, la 11-17, su 13-18, opettajina Erkki Koskenniemi ja Juhani Tarvainen, yhteistyössä Keski-Porin srkn Pienryhmytyön kanssa

Puurot-päivä pe 26.10. klo 11-13, monenlaisia puuroja ja kahvia, tulot Keski-Porin srkn Ydinkeskustan alueen diakoniatyöhön – vessapaperia myydään Keski-Porin srkn diakoniatyön ruoka-avustuksen hyväksi

Sanan lähteellä la 27.10. klo 18, Pekka Aalto

Retkipiiri pe 26.10. klo 18, Eeva-Liisa Virkkunen — **Merimieskirjokopiiri** ti 15 — **Raamattupiiri** to 10, Pirkko Heikkilä, p. 0400 309 833 — **Ruokospiiri** to 22.11. klo 11.45

— **Ruokospiiri** Suomen puolesta to 13 — **Lähetyspiiri** ma 18.30 — **Veisuuhetki** ti 13 (4. krs), parittomat viikot, Virsilaulua ja hengellisiä lauluja sekä Raamatun sanaa, kahvit

Porin Ylistyslaulajat, harj. to 18, Kaia Tontti. — **40+ Raamattupiiri** su 17, parilliset viikot, Esa Bärlund, p. 646 9692

Ylistystanssia marraskuussa to 1. - 22.11. klo 18-19, 5. krs. Ryhmä vetäjänä Johanna Kosk. Osallistumismaksu 2 e/kerta.

Musiikkitoiminta

Seurakuntakeskus 5. krs musiikkisali; Kamarikuoro Vox Humana ke 17, tied. Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Kirkkokuoro ke 18.30, tied. Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Tuomaskuoro ja soitajat, tied. Päivi Holkko, p. 050 5163 700

— Porin Ylistyslaulajat to 18, tied. Kaia Tontti, p. 0400 383 388. — Cantores Vesperin pe 16, tied. Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Porin Laulumiehet pe 17.30, tied. Aulis Haavisto, p. 041 775 1631 — Klassinen kitaransoitto-ryhmä aikuisille, tied. Aulis Haavisto, p. 041 775 1631

Raamattupiirejä ja hartauksia

Maanmittarinkatu 9 Raamattupiiri to 13, parilliset viikot, seur. 1.11., 15.11. Ritva Mönkkönen p. 0400 485 878 **Tähtikatu 12** Raamattupiiri ke 13, parittomat viikot, seur. 7.11., 21.11. Pirkko Sarlund p. 641 3724

Serafinan kerhohuone Antinkatu 22, Raamattupiiri ke 14.11. klo 13, Marketta Lehto

Varhaiskasvatus

Tiedustelut kerhoista lapsityönohjaaja Päivi Isonokari 0400 309 819, paivi.isonokari@porievi.fi. Jatkuva ilmoittautuminen päiväkerhoihin, porievi.fi/Keski-Porin srk/lapsityö/sähköinen lomake. Päiväkerho on 3-6 v kerho, jossa voi leikkiä, liikkua, laulaa, askarrella, hiljentyä. Kerhot koostuvat 2 x 3t/vko. Luku-kasvatusmaksu 35 euroa, sisaralennus 50%. Maksu kattaa toiminnan ja vakutuksen. **Päiväkerhoryhmät** Päiväker-

Jatkuu sivulla 12

Tilauk kortti

Tilaa lahjaksi.

Askel maksaa postimaksun.

Kotimaa-yhtiöt Vastauslahtetunnus 5001582 00003 Helsinki

Kyllä kiitos!

Tilaan Askel-lehden määräaikaisena tilauksena 3 kk 24 €. Lisäksi saan 3 kk lehdet kaupan päälle!

Tilaa jätetuna saan

- veloituksetta Tommy Hellstenin Elämän paradoksit -pötkarin, arvo 10 €.
- 5 kpl Minna L. Immosen postikortteja, arvo 10 €.
- olen automaattisesti mukana 2 000 euron arvoisen matkalahjakortin arvonnassa!

Tilaa lehti, josta saat voimaa ja iloa.

Vain 24€!

Tilaa Askel 3kk

Saat 3 kk lehdet kaupan päälle!

Voit tilata lehden myös:

- Soittamalla 020 754 2333**
- Lankapuhelimesta: 8,21 snt/puh. + 6,9 snt/min.
- Matkapuhelimesta: 8,21 snt/puh. + 14,9 snt/min.

Sähköpostilla: tilauspalvelut@kotimaa.fi Muista kertoa tilauksenn 27 8/12

Verkosta www.askellehti.fi/syysaskel

hoja ei ole pe 16.11., lastenohjaajat koulutuksessa. **Ruosiemi:** ma ja to 9-12 sekä 13-16, ti ja pe 9-12, P. Brander, K Jokinen, p. 044 730 9644 — **Toeojoki:** ma ja to 9-12 sekä 13-16, ti ja pe 9-12 sekä 13-16, L. Lehtimäki, T. Kujansuu, p. 044 730 9645 — **Pormestarinluoto:** ti ja pe 9-12, P. Piilola ja S Koski, ma ja to 9-12, V. Kleemola, p. 044 730 9642 — **Lytytälä:** ti ja pe 13.30-16.15, P. Piilola, S Koski, p. 044 730 9646 — **Seurakuntakeskus:** ma ja to 13-16, E. Lindholm, S Koski, p. 044 730 9641 — **Satakunnan keskus-sairaalan lastenpoliklinikka:** ma ja to klo 7.45-12, Sirpa Koski p. 045 121 1167

Perhekerhot Toejoen pappila: ke 10-11.30, Leila Lehtimäki, Terhi Kujansuu, parillisilla viikoilla Lea Rantamaa — **Ruosiemi kirkko:** ke 10-11.30, Paula Brander, Kristiina Jokinen, Elina Virtalaine — **Pormestarinluodon srk-koti:** parilliset keskiviikot, 10-11.30, Päivi Piilola, Sirpa Koski — **Lytytälän rukoushuone:** parittomat keskiviikot, 10.15-11.45, Sirpa Koski, Lea Rantamaa — **Muksupiiri,** perhekerho Mikonkatu 8, ke 31.10., 14.11, klo 10-11.30, Päivi Isonokari, Mikko Salonen/Laura Koukkari. Tied. 0400 309 819/P.I. tai 044 7309 648/M.S

4v-syntymäpäivät Seurakuntakeskus, 2. krs Sali, ke 31.10, klo 18-19.15 tänä vuonna 4 vuotta täyttävien seurakuntalaisten yhteinen syntymäpäiväjuhla. Porin Teatterinuoret. Lapsityöntekijät p. 0400 309 819.

Muskari Ryhmät alkaneet seurakuntakeskus, Eteläpuisto 10B, 3 krs, päiväkerhotila. Tiedustelut Eija Lindholm@pori.fi

Pyhäkoulu Oletko halukas pitämään pyhäkoulu, vaikka kotonasi? Ota yhteyttä lapsityöntekijöihin!

Nuorisotyö
Mikonkatu 8
Isokoulu joka toinen ke 17-18.30 — **Leirivastustajakoulu** joka toinen ke 17-18.30 — **Nuorten illat** to 17 — **Cafe Huone** -illat joka toinen pe. Gospelia, hartautta ja hyvää oloa yhdessä — **Poppa-ri-illat**, yhdessäoloa ja hyvää seuraa — **Raamattupiiri** ti klo 17, seur. 30.10., 13.11. Tutustumista Raamattuun Pekka Aallon johdolla

Länsi-Pori kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: 28.10. messu Jussi Kämeranta, Sakari Salminen, kirkkokahvi — La 3.11. messu Tanja Häkkinen, Leelo Lipping — 4.11. messu Juhana Tarvainen, Mika Kyytinen, kirkkokahvi, seurat, SLEY:n kirkkopyhä, Sakari Salminen — 11.11. messu Reija Nordström, Leelo Lipping — 18.11. messu saarna Jarmo Mäki-Mikola lit. Mika Kyytinen, kirkkokahvi, Leelo Lipping, lähetystilaisuus Arja Halttunen, Mika Kyytinen — 25.11. messu Jussi Kämeranta, Sakari Salminen, Barokkioyhtye, kirkkokahvi

Armon lapset veisatkaa su

PORIN SEURAKUNNAT loka - marraskuussa 2012

28.10. klo 18, Antti Koivisto, Sakari Salminen
Omaisten ilta la 3.11. klo 17, Mika Kyytinen, Sakari Salminen, kahvitarjoilu
Urkkokonsertti: Henri Tuominen, su 4.11. klo 18
Ilta Ilosanomalle to 8.11. klo 18, Keijo Rainema, Mika Kyytinen, Leelo Lipping — Ke 21.11. klo 18, Mika Kyytinen, Unto Helin
Sanan ja rukouksen ilta su 18.11. klo 17, Jarmo Mäki-Mikola, Arja Halttunen, Mika Kyytinen, tarjoilu
Ystävyyden ilta su 25.11. klo 17, Matti Vuolanne, Antti Koivisto, Sakari Salminen, tarjoilu

Käppärän iso kappeli

Pyhänpäivähartaus la 3.11. klo 15, Mika Kyytinen, Sakari Salminen
Kuorot
Harjoitukset Länsi-Porin kirkko: **Celestestou** ma 17.30, Sakari Salminen — **Lapsikuoro** to 16, Marjatta Salonen ja Sanna Hakkiuoto — **Kirkkokuoro** pe 17, Leelo Lipping

Työtupa

Liikatestit 28 (Länsi-Porin kirkko), Avoimna ke klo 9-12. Toimintaa naisille ja miehille.

Preiviikin kirkko

Messu su 18.11. klo 12, Elina Kaunisto, Leelo Lipping

Lattomeren kirkko

Messu su 4.11. klo 12, Reija Nordström, Sakari Salminen
Ulasoori-Reikon seurakuntailta 21.11. klo 18 Helga ja Jukka Kivellä, Reija Nordström, Sakari Salminen

Raamattupiiri

Ma 18 naisten raamattupiiri, Länsi-Porin kirkko — Ti 18 raamattupiiri, Preiviikin kirkko — Ke 13 naisten raamattupiiri, Länsi-Porin kirkko — Pe 18 miesten raamattupiiri, parilliset viikot

Olotupa

Ojuntie 2, p. 044 7309 656. Avoimna ma-pe klo 10-14. Viiko-ohjelma: Ma klo 9.30-11.30

perhekerho. Klo 14 naisten raamattupiiri parittomilla viikoilla. — Ti klo 11 Leskien kahvintunti. Klo 12 Tietotupa. Klo 13 Käsitöytä. — Ke klo 12 Lähetyslaulajaiset joka toinen viikko. Klo 12 Lukkarikoulu joka toinen viikko. Klo 18-20.30 Nuorten aikuisten pizza- ja peili-ilta parittomilla viikoilla. — To klo 11-12.30 päiväpiiri joka toinen to, alkaen 20.9. — Pe klo 11 verenpainemittaus. Klo 12 Sana viikonvaihteeksi. **Muuta Olotuvalla:** **Laskunmaksupiste,** Opastusta vasta-alkajille maanantaisin klo 10, ajanvaraus 044 7309 656. Itsenäiset maksimiset Olotuvan aukioloaikoina. **Tietotupa eläkeläisille,** Yksilöohjausta tietokoneen saloihin. Soita ja varaa aika, Jouni Kivimaa.

Kirjallisuuspiiri ma 18.30. Seur. kokoukset: 12.11. ja 10.12. Marraskuun kirja Saara Kesävuori: Hyvä isä.

Eläkeläisten päiväpiirit

Lattomeren kirkko ma 22.10, 19.11. klo 11-12.30. **Preiviikin kirkko** ti 23.10, 20.11. klo 12-13.30. **Niittymaan Leppälä** to 27.9, 25.10, 22.11. klo 11-12.30. **Olotupa** joka toinen to klo 11-12.30, alkaen 20.9.

Lähetyspiirit

Käppärän lähetyspiiri Olotuvalla ti 30.10, 18, 13.11. ja 27.11. 18 Juhani ja Marjatta Lähti Korpraalintie 11, Elina Kaunisto
Lattomeren lähetyspiiri ti 6.11. 18 Salosella Lattomeren tie 251, Mika Kyytinen, Sakari Salminen. Ti 20.11. 18 Levolas, Leelo Lipping

Diakoniatyöntekijöiden vastaaotot

Lattomeren kirkko ma klo 9-10, p. 044 7309 657 tai 0400 309 862.

Preiviikin kirkko to klo 9-10, p. 044 7309 659 tai 0400 309 862.

Länsi-Porin kirkko to klo 9-10.30, p. 0400 309 861 tai 0400 309 869.

Niittymaan Leppälä kerhopäivinä to klo 12-13. **Olotupa** pe klo 11.30-12.30, p. 044 7309 656.

Nuorten aikuisten pizza- ja peili-illat

Ke 18-20.30, parittomat viikot, seur. 7.11., Olotuvalla, Ojuntie 2. Lautapelejä ja yhdessäoloa.

Nuorten toiminta

Länsi-Porin kirkolla: Nuorten illat to 18-21, parittomilla viikoilla — Raamis To 18-19.30 rentoa yhdessäoloa, parillisilla viikoilla
Nuorisokahvila La 19 - 22.45, Olotupa, Ojuntie 2

Diakonian perhettyö

Perheiden diakoniatyöntekijät ovat tukenas luottamuksellisesti lasten kasvatukseen tai pari- ja perhesuhteisiin liittyvissä asioissa. Ilona Kontinen@evl.fi, Jouni Kivimaa p. 0400 309 861, jouni.kivimaa@evl.fi

Vauvaklubi

Esikoisvauvoille ja vanhemmille keskeisviikkoin, tied. Ilona Kontinen, p. 0400 309 869.

Vapaaehtoisten juhla

Länsi-Porin seurakunnan vapaaehtoistyön juhla 22.11. klo 18 Länsi-Porin kirkossa. Musiikista vastaa Leelo Lipping ja Sakari Salminen. Mukana myös Eila Saarva ja runot. Juhlaan kutsutaan kaikki seurakunnassa vapaaehtoistyötä tekevät. Tarjoilun vuoksi ilmoittautuminen seurakuntatoimistoon 9.11. mennessä p. 044 7309 655.

Noormarkku

Noormarkun kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: 28.10. messu, Kari Penttinen, Markku Lahti — La 3.11. messu, Kari Penttinen, Samu Repo, Markku Lahti. Luetaan vuorokauden

den aikana poisnuikkuneiden nimet ja sytytetään kynttilät heidän muistolleen. — 4.11. messu, Samu Repo, Kari Penttinen, Markku Lahti — 11.11. messu, Samu Repo, Kari Penttinen, Lahti. — 18.11. messu, Kari Penttinen, Markku Lahti. Sankorjuun kirkko. Evankelisten tehtävään siunaaminen. **Kohtaamispaikka** su 4.11. klo 17, Lukas Brenner, Kari Penttinen, Raimo Törmälä. Pyhäkoulu
Sininen hetki su 28.10. klo 18, Kari-pappi ja Rampe Sinisen kirjan laulujen äärellä
Sanan ja rukouksen ilta to 15.11. klo 18.30, Viskari, Lahti ja kirkkokuoro

Lasten kirkko

Messu su 4.11. klo 13, Samu Repo, Markku Lahti. Luetaan vuoden aikana poisnuikkuneiden nimet ja sytytetään kynttilät heidän muistolleen
Sanajumalanpalvelus su 18.11. klo 19, Penttinen, Lahti
Kirkkokuoro to 18 Lasten pappilassa

Kyläsaaren seurakuntatalo

Sanajumalanpalvelus joka kuukauden toinen su 12, seur. 11.11.

Lapset

Perhekerho srk-talo to 9.30-11 — Kaanaan kerhuhuone ma 9.30-11 — Kyläsaaren srk-talo ma 9.30-11.

Päiväkerho Pihlavan srk-talo ti ja pe 9-12, ma ja to 13-16 — Kyläsaaren srk-talo ti ja pe 9-12, ma ja to klo 13-16 — Kaanaan kerhuhuone pe 9-12. Vapaita paikkoja voi tied. Sippola 0400 309 741, Saara Hakkiuoto-Kartio 044 7309 654.

Varhaisnuoret

Kokki- ja puuhakerho ke 15.30-17, Pihlavan kirkon srk-sali ja keittiö — **Sählykerho** ke 17-18 (pienit) ja 18-20 (isommat), srk-talon monitoimisali — **Musakerho** ti 16-17, Kyläsaaren srk-talo — **Tyttöpoika-kerho** ke 16.30-17.30, Kyläsaaren srk-talo — **Kaakaopäiväkoulu** su 4.11. ja 2.12. klo 15-16.30, Kyläsaaren srk-talo — **Tyttöpoika-kerho** ke 17.30-19, Mäntyluodon srk-koti — **Tyttökerho** ti 16-17, Enäjärven koulun kirjasto — **Poi-kakerho** to 16-17, Enäjärven koulun kirjasto

Nuoret

Piirustuskerho ti 16-17.30 — **Nuorten ilta** kellarikirkossa to 18-20 — **Yökahvila** Kyläsaaren vanha koulu pe 19-22.30

Perhettyö

Mahdollisuus keskusteluihin perheterapeutin kanssa, maksuton, myös iltaisin, Anne Sipola p. 0400 309 741.

Diakonian vastaanotot

Pihlavassa ma ja pe 9-11 (pe EU-ruokajakelu) — Mäntyluodossa to 9.30-10 — Kaanaassa joka toinen ti 9.30-10, parittomat viikot.

Diakoniakirppis, Pihlatie 12 B

kerhuhuone, auki joka ti 13.30-15

Lahjakeräys

kirkkoherra, lääninrovasti Pertti Hietalahden jäätyä eläkkeelle. Ne, jotka haluavat, voivat tuoda jätkeilänsänsä tai osallistua yhteiseen lahjaan. Toimita muistamisesta torstaihin 22.11. klo 17 mennessä seurakuntatoimistoon, Pihlavan kirkkotie 5.

Pihlavan seurakuntatalo

Lähetyspiiri joka toinen to 16, parilliset viikot, seur. 1.11., 15.11. — **Raamattupiiri** joka toinen to 18, parilliset viikot, seur. 30.11., 13.11. Mukana Pirjo Tiira — **Kanneljärvi** joka toinen ma 18, parittomat vii-

alkaen, ke 16 alkaen — **Puuhakerho** ti 17, 1-4 —luokkalaisille — **Tusina+** ti 16, 5-6 —luokkalaisille — **Esirippikoulu** ke 16, 6-7 —luokkalaisille — **Tyttökerho** ke 17, 1-4 —luokkalaisille — **Kokkikerho** to 17, 3-5 —luokkalaisille — **Aivo-halvaus- ja afasiakerho** joka toinen ke 14 (parillisen viikot) — **Mielenterveysryhmä** joka toinen ti 13.30 (parilliset viikot) — **Miesten piiri** pe 13 — **Naisten piiri** joka toinen to 14 (parilliset viikot) — **Kivi-piiri** to 17.

Söörtpa

Perhekahvila Ke 10-12.45, osoite Hatanpääntie 27
Päiväkerhot 4-6 -vuotiaille, kaksi kertaa viikossa. Tied. Anne Laikkola p. 044 7309 717, anne.laikkola@evl.fi
Kokki- ja puuhakerho ma 17, 1-4 —luokkalaisille.

Lastentalo

Päiväkerhot 4-6 -vuotiaille, kaksi kertaa viikossa — **Naperokerhot** 3 -vuotiaille keran viikossa. Tied. Anne Laikkola p. 0447309717, anne.laikkola@evl.fi

Mualla

Kairilan päiväpiiri to 25.10. klo 13 Koivumäessä.

Hartaus Mäntylinnassa ke 31.10, ja ke 14.11 klo 13 — Snällintuvalla ke 7.11. ja 11.11. klo 13.30 — Hopeaharjussa ti 6.11. klo 13.30
Sairaalahartaus to 1.11. ja 22.11. klo 12.30.

Diakoniatyö

Diakoniatyön vastaanotot Noormarkun seurakuntatalolla syyskuusta alkaen Ma 12-14, To 12-14 ja Pe 9-11. Ellet pääse vastaanottoaikoihin, voit varata oman ajan. Kristiina Johansson p. 0447 309713 Outi Penttinen p. 0447 309712. Sähköpostit etunimi.sukunimi@evl.fi

Pihlava

Pihlavan kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: 28.10. Sanajumalanpalvelus, Pirjo Tiira, Jouni Maunula — La 3.11. Pyhänpäivän messu, viime vuoden pyhänpäivän jälkeen kuolleiden nimien luku ja muistokynttilöiden sytytys, kirkkokahvit, Heimo Hietanen, Pirjo Tiira, Jouni Maunula, kirkkokuoro — 4.11. Sanajumalanpalvelus, Hannu Dietrich, Jouni Maunula — 11.11. Isänpäivän messu, Hannu Dietrich, Pirjo Tiira, Jouni Maunula — 18.11. Sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Jouni Maunula

Isänpäivän iltakirkko

su 11.11. klo 17, Pirjo Tiira ja lastenohjaajat, Jouni Maunula

Kirkon seurakuntatalo

Seurakuntapiiri joka toinen ke 15, parilliset viikot, seur. 31.10., 14.11. — **Miesten raamattupiiri** joka toinen ma 15, parilliset viikot, seur. 29.10., 12.10. — **Kirkkokuoro** ke 18, joht. Jouni Maunula

Gabriel Fauren Requiem

3.11. klo 19 Porin Laulajien 75-vuotiskonsertissa, Keski-Porin kirkko. Kuoron joht. Leelo Lipping, solistit Maria Haapaniemi ja Marko Nykänen, Juhani Romppanen, urut.

All souls requiem mess pyhänpäivän aattona pe 2.11. klo 19 Käppärän pieni kappeli, Douglas Brear.

kot— **Sururyhmä** to 18-19.30, alk. 25.10.

Monitoimisali

Diakoniasähly ti 10-11. Mailloja saa seurakuntatalolta.

Metsäkappeli

Muistomatinea Kaarlo Sarkian maisemissa su 28.10. klo 15. Lausujat Vuokko Karjala ja Alli Leppisaari, musiikki viulisti Anita Salmi. Kahvitarjoilu, vap. eht. kahvimaksu diakoniatyön hyväksi.

Hiljaisuuden ilta

la 4.11. klo 18, Pirjo Tiira

Kyläsaaren seurakuntatalo

Sanajumalanpalvelus joka kuukauden ensimmäinen su klo 12, seur. 4.11.
Kaakaopäiväkoulu su 4.11. klo 15-16.30 — **Lähetyspiiri** joka toinen ti 18, parittomat viikot, seur. 6.11., 20.11. — **Seurakuntapiiri** joka toinen ke 13, parittomat viikot, seur. 7.11., 21.11.

Mäntyluodon seurakuntakoti

Sanajumalanpalvelus joka kuukauden toinen su 12, seur. 11.11.

Lapset

Perhekerho srk-talo to 9.30-11 — Kaanaan kerhuhuone ma 9.30-11 — Kyläsaaren srk-talo ma 9.30-11.

Päiväkerho Pihlavan srk-talo ti ja pe 9-12, ma ja to 13-16 — Kyläsaaren srk-talo ti ja pe 9-12, ma ja to klo 13-16 — Kaanaan kerhuhuone pe 9-12. Vapaita paikkoja voi tied. Sippola 0400 309 741, Saara Hakkiuoto-Kartio 044 7309 654.

Varhaisnuoret

Kokki- ja puuhakerho ke 15.30-17, Pihlavan kirkon srk-sali ja keittiö — **Sählykerho** ke 17-18 (pienit) ja 18-20 (isommat), srk-talon monitoimisali — **Musakerho** ti 16-17, Kyläsaaren srk-talo — **Tyttöpoika-kerho** ke 16.30-17.30, Kyläsaaren srk-talo — **Kaakaopäiväkoulu** su 4.11. ja 2.12. klo 15-16.30, Kyläsaaren srk-talo — **Tyttöpoika-kerho** ke 17.30-19, Mäntyluodon srk-koti — **Tyttökerho** ti 16-17, Enäjärven koulun kirjasto — **Poi-kakerho** to 16-17, Enäjärven koulun kirjasto

Nuoret

Piirustuskerho ti 16-17.30 — **Nuorten ilta** kellarikirkossa to 18-20 — **Yökahvila** Kyläsaaren vanha koulu pe 19-22.30

Perhettyö

Mahdollisuus keskusteluihin perheterapeutin kanssa, maksuton, myös iltaisin, Anne Sipola p. 0400 309 741.

Diakonian vastaanotot

Pihlavassa ma ja pe 9-11 (pe EU-ruokajakelu) — Mäntyluodossa to 9.30-10 — Kaanaassa joka toinen ti 9.30-10, parittomat viikot.

Diakoniakirppis, Pihlatie 12 B

kerhuhuone, auki joka ti 13.30-15

Lahjakeräys

kirkkoherra, lääninrovasti Pertti Hietalahden jäätyä eläkkeelle. Ne, jotka haluavat, voivat tuoda jätkeilänsänsä tai osallistua yhteiseen lahjaan. Toimita muistamisesta torstaihin 22.11. klo 17 mennessä seurakuntatoimistoon, Pihlavan kirkkotie 5.

Pihlavan seurakuntatalo

Lähetyspiiri joka toinen to 16, parilliset viikot, seur. 1.11., 15.11. — **Raamattupiiri** joka toinen to 18, parilliset viikot, seur. 30.11., 13.11. Mukana Pirjo Tiira — **Kanneljärvi** joka toinen ma 18, parittomat vii-

Seurakunta tuttu Pormestarinluodossa

lo, Kasvihuoneenk. 1-3, joka toinen ti 13.30. Seur. 6.11. Helena Kuusiranta, 20.11. ehtoolinen, Juha Väisänen ja Helena Kuusiranta. — **Keskustelupiiri** Väinölin kirkolla alkaa 13.9. klo 12. Sopii henkilöille, jotka haluavat keskustella pienryhmässä eri aiheista, Minna Salminen, p. 0400 309 851

Nuoret

Toiminta Väinölin kirkolla, ellei toisin mainita.
Isos-leiriavustajakoulutus: parillisina to 17-18.30. — **Vapaan ilmaisen ryhmä:** ke 18-20. — **Nuorten raamis:** paritominna to 17. — **Nuorten ilat** pe 18-21. — **Keefasmesut** Teljän kirkolla: su 28.10, 25.11. ja 30.12.

Tapahtumat

Maata Näkyvissä - festarit Turussa pe 16.11. - su 18.11. Ilmoittautumiset Eevalle ke 31.10. mennessä!
Päivystyksiä Eeva/Janne päivystää pe klo 17.30 alkaen Väinölin nuorisotoimistolla, käynti takapihan kautta. Voit tulla puhumaan luotettavan aikuisen kanssa itsellesi tärkeitä asioita. Voit myös sopia keskusteluajan. Teljän nuorisopastori Janne Pelto-Piiri, p. 0400 309 792, rippikoulupastori Ilkka Riihimäki, p. 0400 309 791, nuorisotyönohjaaja Eeva Nurmenniemi p. 0400 309 797. Sähköpostit etunimi.skukunimi@evl.fi. Porin Teljän rippikoulu- ja nuorisotyö, www.facebook.com

Tyttökerhot

Luovan toiminnan ryhmä ma 16-17.30. 10-14-vuotiaille, Teljän kirkko. Tied. ja ilm. Eija Kymäläinen eija.kymalainen@evl.fi p. 0400 309 795 — **Tyttökerhoissa** mm. askarrellaan, leikitään, kokkailaan ja hiljennytään hartautteen. Ti 15-16, 7-9-vuotiaille Teljän kirkko. — Ke 16-17.30, 7-14-vuotiaille Sampolan kerhuhuone, Puhurientie 10. — To 16-17, 7-14-vuotiaille, Väinölin kirkko. — **Kokkis**, kokkikerho 8-10 -vuotiaille tytöille ja pojille, Väinölin kirkko Pe 17-19, seur. 2.11. Yhteistyössä Porin Karjala-Seuran kanssa.

Kerhoista tied. ja ilm. Maija Salmijärvi, p. 0400 309796 maija.salmijarvi@evl.fi

Poikakerhot

Poikien salibandikerho ke 16 - 17.30, Väinölin koulu. — **Monttoimikerho** ke 18 - 19.30 Väinölin kirkko. — **Nikkari-kerho** to 18 - 19.30 Väinölin kirkko. — **Isä-poika -sähly** pe 17.30-18.30 Kaarisillan koulu. — Tied. nuorisotyönohjaaja Vesa Saarela p. 0400 309 794

Varhaiskasvatus

Perhekerhot ovat maksuttomia ja tarkoitettu aikuiselle yhdessä lasten kanssa. **Kalaholma** ke 10.30-12, kerhuhuone Uittomiehentie 8 b — **Harmaalinna** to 10.30-12, seurakuntakoti, Harmaalinnantie 2 — **Väinölä** ke 10.30-12, Väinölin kirkko, Päkintie 1. — **Uusikoivisto** ma 10.30-12, Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50 — **6. osa** to 10-11.30, Esivallankatu 6. Perhekerhot ovat avoimia kaikille. Ei ilmoittautumisia. Tied. Ritva Parkkali, ritva.parkkali@evl.fi tai puh. 0400 309 857.

Päiväkerhoryhmiä on 3-6 -vuotiaille, 35 e/luokkaisu, sisä- ja ulkoilma. Jatkuva ilmoittautuminen porievli.fi -> Porin Teljän srk -> varhaiskasvatus -> sähköinen lomake — **Avoim päiväkerho** to 17.30-19 Kalaholman kerhuhuone, jonne voi

PORIN SEURAKUNNAT loka - marraskuussa 2012

Näe lapsen hätä

Keskustelua ja pohdintaa ajankohtaisesta aiheesta Teljän kirkossa.

Teljän kirkon tilaisuudessa torstaina 8.11. klo 18 on keskustelijoita päiväkodista, koulusta, perusturvasta ja seurakunnasta. Yleisölä on mahdollisuus osallistua keskusteluun ja tehdä kysymyksiä, yhtä hyvin voi tulla vain kuuntelemaan.

Yhdessä lapsen tukena –teemalla ovat mukana lastentarhanopettaja **Elina Erkkola** Väinölin päiväkodista, opettaja **Markku Koivuniemi** Itä-Porin yhtenäiskoulusta, **Päivi Vaajakari** Itä-Porin yhtenäiskoulun vanhempainyhdistyksestä, erityisnuorisotyönohjaaja **Maija Hannonen** Porin seurakunnasta, sosiaaliohjaaja **Kirsi Haapanen** lastensuojelun avo- huollon akuuttiititumista (Porin perusturvan yhteistoiminta-alue) sekä diakonissa **Marja-Terttu Sundell** ja pastori **Noora Tapiainen** Porin Teljän seurakunnasta. Tilaisuuden juontaa kirkkoherra Kaisa Huhtala.

— Voit kysyä tai ottaa kantaa, voit mieltä ja kuunnella, voit hiljaa toivoa lapsen parasta, kuvailee Kaisa Huhtala.

Lapsen hädän voi nähdä monelta kannalta: voit olla huolissasi rakkaas-

Raino Salmijärvi

Näe lapsen hätä -tilaisuudessa voi osallistua tai vain kuunnella. Jälkeenpäin on mahdollisuus henkilökohtaiseenkin keskusteluun.

ta ja läheisistä tai kaukaisemmasta, olet kiinnostunut yhteiskuntamme tilaisista. Tilaisuudessa voi kysyä kaikkien kuulle, toisaalta on myös mahdollisuus kahdenkeskisiin keskusteluihin.

Tilaisuus on kaikille avoin. Lastenhoito on järjestetty, samoin kahvitarjoilu. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun seurakunnan työntekijöiden kanssa tilaisuuden jälkeen.

na, olen kokonaisempi”, runoja toivon poluilta, musiikkia pianisti Piia Hautala, mukana myös kahvilanaisat. Kahvi 4 e. — Sanan siemeniä To 18 kerran kuussa seurakuntakeskuksen kappelissa; 25.10. Selja Leppäsen teemana ”Ihmissuhteiden riesa ja riemu”. 23.11. Arja-Liisa Järvisen teemana ”Jumalan apu arjessa”, lopuksi pystyttyä

Mummun Kamari

Itäpuisto 14: Avoimna ma-pe 11-15. Viikko-ohjelma: Ma vilkon avaus 11.30. Ma 19.11. klo 13 Samkin opiskelijoiden järj. hyvän olon iltapäivä — Ti tuoli-lumppa 11.30 (parilliset vii- kot, seur. 30.10 ja 13.11.). Sanoja ja säveliä 6.11. ja 20.11.. klo 12, Kamarikerho käsityön ystäville Ti 13 — Ke 13 ohjelmatuokio — To 11.30 tuoli-lumppa, parittomat vii- kot, 25.10, 8.11. ja 22.11. Hiljenty- mishetki To 13, ei 15.11. jolloin Mummun Kamarin syntymäpäivät — Pe Mummun Kamari avoinna 11-15, Karmel-piiri 2.11. klo 13 — Su 13-15 kaikille avoin keskustelukerho — **Kummikerho** La 12-14 Mummun Kamarin tiloissa Kirkon Ulkomaanavun työlle.

Mummun Kamari 20 vuotta.

Syntymäpäiväkahvit to 15.11. klo 12-17, alkanut rov. Marjatta Kaartinen, Sveltsikko musisoi. Juhla jatkuu klo 18 Keski-Porin kirkossa

Nuoret aikuiset

Café Huone Mikonkatu 8:ssa joka toinen pe 19-23, gospel-musiikkia, kahvia, alk- ja loppuhartaudet. 26.10. pizza- ja peli-iltä, virsikaraoke. 9.11. ObG ja 23.11. Dad’n Cool musisoi

Näiden kahvila

Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, Su 18.11. Toivon poluilta alk. klo 15 kahvila, pastori, kirjailija Katja-Maaria Vilénin teemana ”Kuuntelen Si-

gellinen kuukausitilaisuus seurakuntakeskus Pe 26.10. klo 13.30. Tilaisuutta ei marraskuussa.

Tuomasmessu

Keski-Porin kirkossa Su 4.11. klo 18

Holy Eucharist

Mikonkatu 8 Englanninkielinen jumalanpalvelus su 12.30, seur. 11.11. ja 25.11. — Church in Pori with the Anglican Church in Finland Holy Eucharist at Mikonkatu 8 Sundays at 12.30 next 11.11. ja 25.11. **Käppärän Pieni kappeli** **All souls requiem mass** Friday 2.11. at 7 pm, Douglas Brear

Kristilliset yhdistykset

Esikoislestadiolaiset, Koivistonpuistikko 53: Syysseurat lasu 27-28.10. klo 12 ja 17 ja iltataseurojen jälkeen nuorten iltat, lähetysmiehinä Veli-Matti Koskimaa ja Timo Hämäläinen. — Seurat klo 15 ja 3.11. ja su 4.11. sekä su 11.11. ja 18.11. — Pyhäkoulu- ja raamattuiltoja to 1.11. ja 15.11. klo 18 — Käsitöitä To 8.11. ja 22.11. klo 18 — Varhaisnuorten iltat pe 9.11. klo 18 sekä Nuorten iltat pe 16.11. klo 18 — Kotikuuntelu-puh. (02) 633 1115 **Evankeliumiyhdistys**, Varvink. 3: Jumalanpalvelus Su 17, pyhäkoulu lapsille, kirkko-kahvi kaikille. Su 28.10. Erkki Koskenniemi, Su 11.11. ja 18.11. Juhana Tarvainen — Pyhäpäivän iltamessu la 3.11. klo 18, Tarvainen — Matongon orpokoti-/lähetyspiiri ke 13 seuraavasti: 31.10, 28.11. ja 12.12. — Sanan an- na koskettaa -ilta to 15.11. klo 18, Siionin Kanteleen laulaja, puheenvuorot Erkki Koskenniemi, Jussi Seppälä — Nuor-

ten nurkka-illat joka toinen Pe 18, seur. 9.11. ja 23.11. Nuorten nurkka mukana raamattuviiikonlopussa 26.10. Jatkot rukoushuoneella.

Pieni suuri raamattuviiikon- loppu pe-su 26.10. — 28.10. **Porin srkkeskus**, Apostolien teot 1-8, ohjelma pe 18-20, la 11-17.30 ja su 13-15.30. La välissä kahvia ja tunnin lounastauko. Opettajina Erkki Koskenniemi ja Juhana Tarvainen, järj. Sley ja Keski-Porin seurakunta — Länsi-Porin kirkossa su 4.11. klo 10 messu, kirkkokahvi ja pari puhetta

Israel-tö ry seurakuntakes- kuksessa kerran kuussa Su 16, seur. 11.11. ja 2.12. Mukana Esa ja Pirkko Keuru **Kansanlähetyksen** lähetyskoti, srkkeskus, 5.krs: Joka toinen Ma 16.30 Elin piiri, Raamatun äärellä Arja Lehmiöön johdola — Ma 18.45 Startti-raamat- tupiiri — Pointti-nuorentilat la 3.11. klo 19-22 ”Pointteja Bulgariasta, Mirikka Hirvikan- gas ja Antti Kiviranta. Kiinnos- taako japanin opiskelu? Perusopintoja ennen Pointti- il- taa klo 17.30, opettajana Mr Ishihama — **CaféPaussi** Woi- maTilassa, Antinkatu 14 ker- ran kuussa klo 18 – 20.30. Pe 26.10. minäkuvan kohennusta ”Mitäs mulle kuuluu”, alustus Selja Leppänen, mus. tarj. se- kä pe 23.11. Onks sydämes rap- hussis- korjausta sydänasi- oihin, Sakari Kalliomaa, mus. ja tarj. — **Kotiseurat** ke 31.10. klo 18 Selja ja Sakari Leppäsel- lä, Nevanpellontie 23, idänter- veisiä Esko Mäki-Soini, Liel- ki-ryhmä — **Kohtaamispaik- ka** Noormarkun kirkossa su 4.11. klo 17 ”Totuuden puha- jat”, Lukas Brenner, mus. Ram- pe Törmälä ja houseband, ehtoollinen, pyhäkoulu, kah- vi- ja teetarjoilu

Porin NTKY, Esivallankatu 6. Kulaisen iän kerho joka toi- nen ma 13, seur. 29.10. sekä Ma 15 raamattu- ja keskus- tupiiri, seur. 5.11. — Nuorten ja aikuisten lähetyspiiri Ma 18 joka toinen viikko Esivallank- ja kodeissa sekä keskustelu- piiri kuukauden 1. su 14.30 Li- sankatu 26 as 32, seur. su 7.10. klo 14.30. — Yleisötilaisuus su 28.10. ja 25.11. klo 15. Yhdys- tyksen syyskokous ke 14.11. klo 18.

Porin Seudun Kristilliset elä- käläiset joka toinen Ti 12.30 seurakuntakeskuksessa, alk. kahvilla, 30.10. ehtoolliskoko- us ja 13.11. klo 14 syyskokous. Osall. Jouluaavelluksella 27.11. **Rauhanyhdistys**, Kotiseurat la 27.10. klo 18 Tuula ja Ja- ri hautaviita, kankaantie, Ul- vila — Louhentie 4. Su 28.10. klo 16 seurat ja julkistamis- tilaisuus, ke 31.10. julkaisui- la — Pyhäpäiväseurat 3. 4.11., la 14 ja 17, su 13 ja 16, puhujina Markku Kamula, Esa Kähkönen ja Aarre Lailla. Su 4.11. klo 10 messu Keski-Porin kirkossa — Seurat Louhent. Su 11.11. ja 18.11. klo 16 — Ti 6.11. klo 13 tiistaikerho To 22.11. klo 18.30 torstaikerho — La 10.11. klo 18 keskuste- luilla ja La 17.11. klo 18 mies- ten iltat — Ke 18.30 ompelu- seurat — **Pormestarinluodon** seurakuntakoti, Alahangantie 1, to 8.11. klo 19 SRK:n seurat, Osmo Leppänen, Seppo Lep- pänen, kahvit ennen seuroja. **Siioninvirriseurat** seurakun- tateskuksessa, 1. keros, joka toinen To 19, to 1.11. mukana mm. Jaakko Löytty seur. 15.11. ja 29.11.

Joulu alkaa jouluaavelluksesta

Raino Salmijärvi

Jouluaavelluksella Marita Kallio istuu Daavidin salissa profeetan kirjuriina.

Jouluaavellus tarvitsee yli sata vapaaehtoista.

Porin seurakuntayhtymässä on jo kahdeksan vuoden ajan toteutettu Kuningas tulee -joulu- aavellus. Vaelluksella siirrytään kohtauksesta toiseen, Vanhan testa- mentin messiasodotuksesta Jeesuk- sen seimele.

Kuningas tulee -jouluaavelluk- sessa yleisö saa osallistua tapahtumiin paitsi katsojina ja kulkijana, myös yhtymällä lauluihin. Vaelluksella oppaana toimii evankelis- ta Luukas, joka sitoo kohtaukset yhteen kertojana. Jouluaavelluksen esi- sikirjoituksen on Luukkaan evan- geliumin pohjalta laatinut Pertti Luumi.

Joulun tarkoitus löytyy seimestä

Kuningas tulee -vaelluksen toteut- tamisesta vastaa suuri vapaaehtoi- sen joukko. Yksi heistä on **Marita Kallio**, jonka rooli on jo useita ker- toja ollut profeetan kirjuri. — Luen profeetta Miikan ja Jesajan kirjoituksia näytelmän al- kuosioilla, Kallio kertoo. Jouluaavelluksen yhtenä tehtävänä on tehdä joulun sanomaa tutuk- si. Siksi se sisältää runsaasti suoraan Raamatusta lainattuja tekstipätkiä. Loppupullos on huikea elämys, siitä

Antaessaan saa - myös näyttelijänä

Marita Kallion mukaan tämä on ”kaikkein helpoin tapa tehdä vapaa- ehtoistyötä”. — Osallistuminen ei ole yhtään itseltä pois, mutta aina saa itselle jo- tain, Kallio innostaa. Kaikille vapaa- ehtoisiiksi haluaville löytyy varmas- ti tehtäviä, ketään ei käännytetä pois. Hänelle itselleen osallistuminen ensimmäisellä kerralla oli niin vai- kuttava, että jatkaminen oli itses- tään selvää. — On tapana, että porilaisten kou-

lujen neljäsluokkalaiset sekä päivä- kotiryhmät tulevat osallistumaan jouluaavellukselle. Marita Kallio iloittaa jo etukäteen siitä, että taas tänä vuonna uudet lapset pääsevät näkemään ja kuulemaan joulun sa- nomaa.

Lapset ovat niin vilpittömiä. Jos he eivät tykkäisi, he kyllä sanoisi- vat sen, mutta kertaakaan ei sellais- ta palautetta ole tullut. Viime vuon- nakin eräs pieni tyttö oli jäänyt istu- tumaan lattialle kädet ja jalat ristis- sä hokien: uudestaan!

MARI AHVENJÄRVI

Jouluaavelluksen kaikille avoimet ja maksuttomat yleisönäytökset 24.11. ja 1.12

Kuningas tulee -jouluaavelluk- sen toteuttamiseen tarvitaan pitkälti yli sata vapaaehtoista. Työtä on tarjolla niin lavas- teiden rakentajille ja kokoojail- le, kuorolaulajille kuin esiinty- jillekin. Vapaaehtoisiksi halua- vat voivat ottaa yhteyttä nuor- isos sihteeri **Katriina Mäkeen**, p. 0400 309 774. Ilmoittautu- essaan voi kertoa päivät, joi- loin on käytettävissä – joki- seen näytökseen ei tarvitse eh- tiä mukaan.

hyvä kysymys

Keskusteluapua puhelimessa

Jokaisella pappilla on virkakännyk- kä, mutta aina sitä ei voi pitää au- ki. Päivystävä pappi Porissa on pai- kallisesti kieliteltä järjestelmä, jolla taataan keskusteluavun saatavuus.

Mikä on Päivystävä Pappi Porissa?

— Päivystävän papin tavoittaa ar- kipäivisin maanantaista perjantaihin klo 9 – 15 numerosta 044 557 2774. Kun puheluun on vastattu, siirtyä puhelu vuorossa olevalle päivystäväl-

le papille. Keskusteluapua saa näin välittömästi. Keskustelu on luotta- muksesta ja soittaja voi halutes- aan pysytellä nimettömänä.

Ketkä päivystävät numerossa 044 557 2774?

— Porin seurakunnissa on kol- misenkymmentä pappia, jotka vuo- rollaan vastaavat päivystävänä pap- peina puheluihin. Päivystäjää on sa- manaikaisesti kaksi tai kolme, jol-

loin apu voidaan taata eikä soittaja joudu odottelemaan.

Mitä soittaminen maksaa?

— Päivystävän papin numero on tavallinen kännykännumero. Se ei siis ole erityishintainen palvelunumero.

Mitä asioita voi hoitaa päivystä- vän papin kanssa?

— Puhelinnumero 044 557 2774

Erotilastoissa nopea muutos

Nopeatahtinen aika vaatii veronsa, ovat perheneuvojat huomanneet.

Perheasiain neuvottelukeskuk- sen toiminnan alkuaikoina 40 vuotta sitten avoeroa harkitse- valla oli usein takanaan varsin pitkä liitto. Lapset olivat jo lähteneet maail- malle. 1980-luvun lopulla olivat eroti- lastojen kärjessä murrosikäisten van- hemmat.

Liitot ovat lyhentyneet niin, et- tä viisi vuotta sitten alle 5-vuotiai- ten lasten vanhemmat erosivat muita herkemmin, nyt alle kaksivuotiaitten lasten vanhemmat hakevat eroamalla ratkaisuja vaikeuksiin. Sen sijaan pit- kään avioliitossa olleet osaavat hoitaa kriisejään eroamattakin.

Kriisiaikojako voi ennakoitua

Marjatta Kaartisen mielestä pitää käyttää kaikki keinot, jotta lapsi sai- si kasvaa molempien vanhempiensa kanssa. Perheasiain sovittelessa ja pa- riterapiassa voidaan nuorta perhettä auttaa.

— Erokin on estettävissä, uskoo Marjatta Kaartinen.

— Sopeutuminen vanhemmuu- teen ja puolisoisuhteeseen vaativat tahtoa. Jos yksilön oikeuksia koros- tetaan, jää yhteinen hyvä helposti jal- lekoihin.

Mielenmaisema on muuttunut ja elämänmeno nopeutunut. Parisu- hteissakin kaikki tapahtuu nopeasti, ja liian monet asiat projisoituvat pa- risuhteeseen. Henkilökohtainen ko-htaamisen pitäisi olla bittimaailmaa tärkeämpää.

— Samassa huoneessa oleva kumppani jää huomiota vaille, kun ollaan virtuaalisesti yhteyksissä kym- meniin. Erikoisen ristiriita, kom- mentoi Marjatta Kaartinen.

Syksy ja kevät lisäävät kysyntää

Perheasiain neuvottelukeskus ot- ti vastaan ensimmäisen asiakkaansa Porissa helmikuussa 1972. Porin neu- vottelukeskus oli järjestyksessään 11. Nykyisin seurakunnissa on 43 perhe- asiain neuvottelukeskusta.

Toiminnan alkaessa työntekijöitä oli yksi, vuodesta 1977 kaksi. Nyt per- heneuvoja on kolme: Marjatta Kaar- tinen, **Heikki Krusu** ja **Eija Liimata- nen**. Kaikki perheneuvojat ovat teolo- geja. Toimistosihteerinä on **Irja Mä- kelä**.

— Asiakkaita on aina päivät täynnä. Kevät ja syksy tuovat jonoja. Tä- mä näyttää toistuvan joka vuosi, ko- teaa Marjatta Kaartinen pitkällä ko-

Raino Salmijärvi

Vanhempien suhde on lapsen koti. Tähän nuori perhe tarvit- see tukea.

kemuksella. Hän aloitti vuonna 1977.

Perheasiain neuvottelukeskus tarjoaa luottamuksellista keskus- teluapua parisuhteeseen liittyvis- sä kysymyksissä, perhe-elämän vai- keuksissa ja ihmissuhdeongelmissa. Neuvotteluun voi tulla yksin, kaksin tai tarpeen mukaan myös perheen kanssa. Lisäksi perheneuvojat oh- jaavat erilaisia terapeutisia ryhmiä, mm. eroryhmiä. Myös lakisääteinen perheasiain sovitteelu sekä Porin pai- kallisseurakuntien perhetyön tuke- minen ja perhekasvatus ovat perhe- neuvojien työtä. Neuvottelukeskuk- sen palveluihin kuuluu myös työn- ohjaus.

Perheasiain neuvottelukeskuk- sen palvelut ovat kaikille avoimia, kirk- koon kuuluvalla ne ovat maksut- tomia. Ajan voi varata puhelimes- ta 0400 309 785, jossa perheneuvojat vuorollaan päivystävät maanantaista perjantaihin klo 10 – 11.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Messu 18. marraskuuta

Vanha viisaus ”vanhempien suh- de on lapsen koti”, pätee edel- leen. Lapsen huomaamisen vuoksi juhla vuoden muistaminen on sijoitettu viikolle, jolla viete- tään Lapsenpäivää.

Merkkivuotta perheneuvo- jat juhlistavat osallistumalla 18. marraskuuta klo 10 Keski-Po- rin kirkossa messun toimittami- seen. Kirkkokahvi ja paikka pie- nille puheenvuoroille on mes- sun jälkeen.

Yhteistyökumppaneita muis- tetaan mm. Lapsen oikeuksien päivänä 20. marraskuuta.

01019 0071. Päivystysajat ovat ko- ko Suomessa sunnuntaista torsta- hin kello 18–01, perjantaina ja lau- antaina kello 18–03. Päivystäjät ovat tehtävään koulutettuja vapaaehtoi- sia, osa vastaajista on kirkon työnt- ekijöitä. Palvelevalla puhelimella on jo pitkät perinteet. Porin seurakun- nat on ollut mukana tässä puhelin- auttamistyössä 40 vuoden ajan.

Kanadantuijat koristavat Käppärän hautausmaata.

Syksyinen hautausmaa on levon ja rauhan tyyssija. Sieltä löytävät paikkansa oravat, linnut ja virkistystä hakevat kulkijat. Hautausmaiden kasvit paljastavat menneisyydestä mielenkiintoisia asioita.

Käppärän hautausmaalla mongolianvaahterat, isotuomipihlajat ja marja-aroniat behkuvat punaisen ja keltaisen sävyissä. On aurinkoinen päivä, erinomainen ulkoilua, ja syksy näyttää meille värikkäimmät puolensa.

Mutta minne sitruunaperhonen on matkalla näin myöhään syksyllä? Lämmin päivä on oiva hetki etsiä talvipiilo, joka sitruunaperhosella voi olla vaikkapa kuusen oksa tai hautausmaan tuuhea tuija. Leppäkertut ryömyivät tummaa hautakiveä pitkin. Yhden kiven alla voivat kymmenet leppäkertut viettää talvea tiiviissä kasassa.

Marjakuusen on uskottu lupaa-
van ikuista elämää.

Orava tulee kurkistamaan vierasta. Se tekee ruokavarastoja talvea varten: päivässä saattaa syntyä kymmeniä käpykätöjä. Sembramännyn siementä syövät pähkinähakit vaeltavat syksyisin meille Siperiasta saakka. Lintu nostaa ison kävyn nokkaansa ja lentää läheisen puun oksalle.

Saniainen kotimetsästä

Haudalla kasvaa kosteiden lehtomet-sien saniainen, kotkansiipi. Miten se on päätynyt Käppärän kuivalle mäntykankaalle?

Kasvitiiteilijä **Helena Raikas** on perehtynyt suomalaisten hautausmaiden kasvillisuuteen.

— Usein saniainen tuotiin kotimetsästä isännän haudalle, hän kertoo.

— Kielo on ehkä yleisin haudoille siirretty kasvi. Karjalan kannaksella kielolaitut näyttävät vieläkin kadonneiden hautapaikkojen rajat.

Hautausmailla yhdistyvät tutkijan kiinnostuksen kohteet: kasvillisuus ja kulttuurihistoria.

— Kun saavun uudelle paikkakunnalle, vierailen ensimmäiseksi hautausmaalla. Se kertoo paljon paikallisesta elämäntavasta. Vanhojen hautausmaiden kasvilajisto on usein erittäin rikas. Entisaikaan hautausmaat olivat niittymäisiä alueita ja niitä laidunnettiin, Raikas kertoo.

Ahomansikka ja ahosuolaheinä ovat esimerkkejä kasveista, joita hänen mukaansa löytyi ennen joka hautausmaalta. Silti oli ehdo-

ton tabu, että hautausmaalla kasvaa mansikkaa ei saanut napata suuhunsa.

Vuonna 1880 tuli voimaan laki, joka määräsi uudet hautausmaat kaupunkien ulkopuolelle. Aikakauden kasvit, kuten siperianpihti ja kanadantuija leimaavat yleensä näitä hautausmaita. Myös Porin Käppärän hautausmaalla, joka on perustettu vuonna 1884, pääsee ihailemaan komeita kanadantuijia.

Kiehtova marjakuusi

Marjakuusi on ikivanha eurooppalaisten kirkkomaiden ja hautausmaiden puu. Siksi ilahdun, kun huomaan Thora ja Blenda Juseliuksen sekä Aina Moliisin haudalla kaksi marjakuusta, pikkupuuta.

Marjakuusen kirkkaanpunaiset marjat eli marjakävyt loistavat vihreiden lehtien seasta. Mehevä siemenvaipe houkuttelee lintuja, joiden matkassa marjakuusella on mahdollisuus levitä uusille kasvupaikoille. Marjakuusi sisältää ihmiselle hyvinkin myrkyllisiä aineita, joista on kehitetty tehokkaita syöpälääkkeitä. Entisestä druidien tai-

On pystyttävä lähtemään ja silti olemaan puun kaltainen: kuin juuri pysyisi maassa, kuin maisema muuttaisi ja me olisimme kiinni.

Hilde Domin, suom. Aila Meriluoto. Runokatkkelma teoksesta *Puiden lohtu – Saksankielistä runoutta 1946–2000*, toim. Stefan Moster, Wsoy 2005.

kakasvista on tullut nykyajan parantajien apuväline.

Suomen ankarassa ilmastossa marjakuusi jää pieneksi, eikä yleensä yllä kuin pensaaksi tai pieneksi puuksi. Brittein saarilla vanhimmat hautausmaiden marjakuuset ovat leivettä puita, ja ne on arvioitu jopa tuhansien vuosien ikäisiksi. Marjakuusi saattaa hyvinkin olla Euroopan pitkäikäisin puu. Walesissa sanotaan, että niin rikkaat kuin köyhätkin päätyvät lopulta nukkumaan marjakuusen alle. Marjakuusen on uskottu lupaavan ikuista elämää – toisaalta sen on toivottu pitävän vainajat tukevasti haudoissaan.

Hautausmaa osana metsää

Porin metsähautausmaalla vallitsee syksyisen metsän hiljaisuus. Tiaiset pitävät pientä sirinää mäntyjen latvoissa. Ilman halkaisee kanahaukan kimeä huuto.

Matalien hautakivien luona on kukkia ja koristeita, mutta kumpua peittävät metsän kasvit: puolukka ja kanerva, siellä täällä myös mustikka ja variksenmarja. Kerrossammal ja seinäsammal muodostavat vihreän maton.

Uudessaniityssä asuva **Marjukka Nevala** poikkeaa hautausmaalle saavakävelylenkillään.

— Yleensä minulla on mukana kaveri, kohta 90-vuotias rouva. Hänen miehensä on haudattu tänne jo kaksikymmentä vuotta sitten.

Kaverusten kävelyretkiin kuuluu luonnon tarkkailu.

— Usein kuljemme lintutornille Etelärantaan ja seuraamme joutsenia. Viime pyhäänä näin tässä rantakäärmeen.

Nevala liikkuu mielellään hautausmaan kauniissa maisemassa.

— Enoni ja hänen vaimonsa hui-lailevat täällä. Vanhemmat ovat minulla vielä tallessa. Aikanaan isäkin haluaa tänne.

SUVI VEHMANEN

Eks tiä

Muistomerkki ajan kulusta

Porin ensimmäinen hautausmaa ja ensimmäiset kirkot sijaitsivat Satakunnan museon ja Hallituskadun paikkeilla. Tuohon aikaan hautausmaat perustettiin kirkkojen ympärille, myös kirkkojen lattioiden alle haudattiin. Näille vaiheille porilaiset haudattiin kaupungin perustamisesta 1558 alkaen aina vuoteen 1809, jolloin nyt uurnahautausmaana palveleva Porin vanha hautausmaa valmistui.

Porin paloissa tuhoutuneita kirkkoja ympäröinyt hautausmaa on katu- ja rakennustöissä hä-

vinnyt, mutta osa vainajien luista on tuotu Käppärän hautausmaalle. Luut on kätkeyty paikalle, jossa nyt on Menneiden sukupolvien ja unohdettujen vainajien muistomerkki.

Muistomerkki löytyy Käppärän hautausmaan ison kappelin läheisyydestä. Se paljastettiin hautausmaan satavuotisjuhliissa 1985. Muistomerkkin ideoi arkkitehti **Kaj Nordman**, joka samalla vuosikymmenellä suunnitteli Porin metsähautausmaan kappeleineen.

Ajan ja elämän kulkua kuvaava

Menneiden sukupolvien ja unohdettujen vainajien muistomerkki koostuu neljästä paadesta, joista yksi on katkenut. Muistomerkkin punagra-

niitista veistetyt paadet ovat 1,6 metriä korkeita ja muistuttavat kilometripylväitä. Katkenneen pylvään välistä nousee vihreä kasvi toivon merkinä.

Pystypaasissa on kussakin oma tekstinsä, jotka kertovat ajan kulumisesta ja sukupolvien vaihtumisesta. Pylväissä on katkelma psalmista 103, professori **Unto Salon** runo menneille polville sekä lyhyesti Porin hautausmaiden historiasta.

Muistomerkkin psalmiteksti muistuttaa katoavaisuudesta: "Ihmisen elinpäivät ovat niin kuin ruoho, hän kukkoistaa niin kuin kukkanen kedolla. Kun tuuli käy hänen ylitsensä, ei häntä enää ole, eikä hänen asuinsijansa häntä enää tunne."

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ